

Jó Pajtás

2019. III. 28.

73. évf., 11. szám

Mozogni jó!

*A legszuperebb
tavaszi sportok*

Ragadj lapátot!

*Mozogjunk?
Mozogjunk!*

Kosztolányi Dezső

Mostan színes tintákról álmodom

Mostan színes tintákról álmodom.

Legszebb a sárga. Sok-sok levelet e tintával írnék egy kisleánynak, egy kisleánynak, akit szeretek. Krikszkrakszokat, japán betűket írnék s egy kacskaringós, kedves madarat. És akarok még sok másszínű tintát, bronzot, ezüstöt, zöldet, aranyat, és kellene még sok száz és ezer és kellene még aztán millió: tréfás-lila, bor-színű, néma-szürke, szemérmes, szerelmes, rikitó, és kellene szomorú-viola és téglabarna és kék is, de halvány, akár a színes kapuablak árnya augusztusi délkor a kapualján. És akarok még égő-pirosat, vérszínűt, mint a mérges alkonyat és akkor írnék, mindig-mindig írnék, kéekkel húgomnak, anyámnak arannyal, arany-imát írnék az én anyámnak, arany-tűzet, arany-szót, mint a hajnal. És el nem unnam, egyre-egyre írnek egy vén toronyba, szünes-szüntelen. Oly boldog lennék, Istenem, de boldog.

Kiszínezném vele az életem.

(1910)

Egy alig ismert gyerekkori felvétel Kosztolányiról

Áprilisban dupla szám

A húsvéti-tavaszi szünet miatt a következő hónapban három alkalommal jelenik meg a Jó Pajtás, de valójában négy számot adunk közre. Megjelenéseink: április 4. (50 dinár), április 11. (50 dinár) és április 18. – ünnepi dupla szám (100 dinár).

„Kosztolányi felébredt 2019 tavaszán”

Gazdag kulturális hétvége lesz Szabadkán a 134 évvel ezelőtt született Kosztolányi Dezső tiszteletére

Március 28-án 10 órai kezdettel a Szabadkai Városi Könyvtár olvasótermében rendezik meg az általános iskolák hetedik és nyolcadik osztályosainak szavalóversenyét, amelyen Kosztolányi Dezső A szegény kisgyermek panasza című kötetéből az általuk kiválasztott verset mondják el a diákok. A zsűri tagjai: Kálló Béla, Mezei Kinga, Raffai Ágnes, Szilágyi Ákos. A legjobbak jutalomban részesülnek – közölték a szervezők.

A szavalóversenyt a szabadkai születésű Kosztolányi Dezső író, költő, műfordító, kritikus, esszéista, újságíró, a XX. századi magyar széppróza és líra egyik legnagyobb alakjának születésnapjához közeli időpontra időzítették. Kosztolányi 1885. március 29-én Szabadkán látta meg a napvilágot, itt nőtt fel, a gimnáziumot is Szabadkán kezdte, de önképzőkori konfliktusa miatt kicsapták, s magántanulóként Szegeden érettségizett.

Az általános iskolások szavalóversenyével azonban nem merül ki a megemlékezés a város

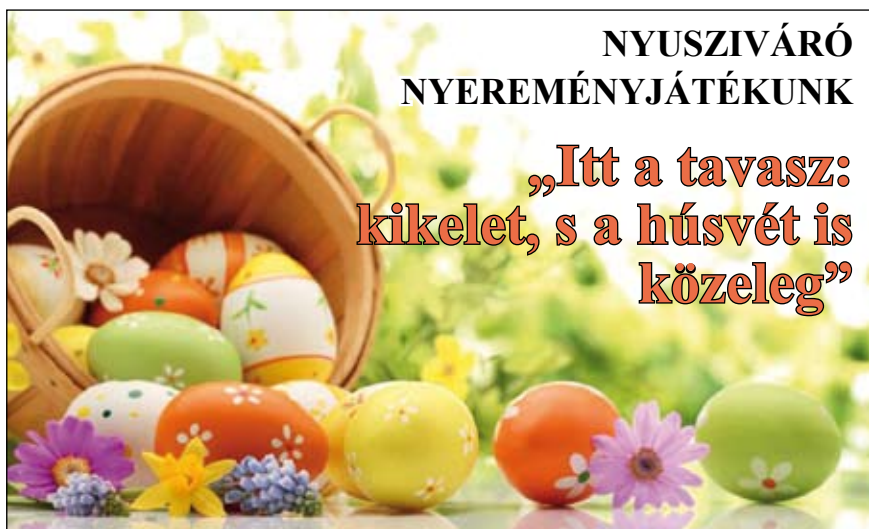
legnagyobb magyar irodalmi alakjáról. A középiskolások a Kosztolányi felébredt 2019 tavaszán címmel, irodalomtörténeti megközelítéssel készített videoblogjukat mutatják be a zsűrinek és az érdeklődőknek. A videoblogok a YouTube-on a **subbiblioteka** címen tekinthetők meg és lájkolhatók, a legtöbb lájkot összegyűjtő csapat pontokat szerez, amit az eredménynél figyelembe vesznek. A munkákat szakmai zsűri bírálja el, amelynek tagjai: Antal Szilárd, Brenner János, Fejős Csilla, K. Kovács Ákos. A legjobbak szintű jutalomban részesülnek.

Március 29-én, pénteken 10 órai kezdettel tartják meg a Szabadkai Városi Könyvtár olvasótermében a Kosztolányi-napok hagyományos tudományos tanácskozását. Ezt követően kerül sor a Svetozar Marković Gimnázium előtt a Kosztolányi-mellszobor, a Gimnazista, valamint a gimnázium falán elhelyezett emléktábla megkoszorúzására.

N-a

NYUSZIVÁRÓ NYEREMÉNYJÁTÉKUNK

„Itt a tavasz: kikelet, s a húsvét is közeleg”

Velünk egészen biztosan gyorsan elérkezik a húsvét, ugyanis meghirdettünk egy remélhetőleg érdekes játékot, mely öt hétig tart, s minek a végén a legszerencsésebbek értékes nyereményben részesülnek. Tíz ajándék várja játékos kedvű olvasóinkat:

- 2 Huawei-tablet
- 2 értékes számítógépes tasztatúra
- 2 számítógépes rajzceruza
- 2 értékes könyv
- 2 Jó Pajtás-előfizetés.

Minden egyes szelvényvel egy kérdést is felteszünk, amire helyes választ várunk. E heti számunkban tesszük közzé a negyedik szelvényt, és április első hetében is találtak majd egy szelvényt egy kérdéssel. Vágjátok ki, őrizzétek egy borítékban ezeket a szelvényeket! A kérdésekre pedig válaszoljatok, nem lesznek nehezek, ígérjük.

Az öt szelvényt együtt, egy borítékban kell elküldeni címünkre, nem pedig egyenként.

Címünket jól ismeritek: Jó Pajtás – nyereményjáték, 21 000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Az összegyűjtött, kitöltött szelvényeket az utolsó szelvény megjelenésével azonnal postázzátok, mert legkésőbb **április 12-éig** meg kell érkezniük szerkesztőségünkbe. A sorsolás eredményét az április 18-ai számunkban tesszük közzé.

Sok szerencsét a játékhoz!

4. szelvény

Sorolj fel legalább három húsvéti jelképet!

Tom Sawyer Óbecsén

Szabad csak az, akinek nem mondják, hogy kussolj és fogd be a szád!

Zsúfolásig megtelt az óbecsei Városi Színház, sokan kíváncsiak voltak Mark Twain házi olvasmányként megismert regényének színházi változatára. A zenés, táncos előadást Puskás Zoltán rendezte, a szöveget Lénárd Róbert írta színpadra. Tetszettek a zeneszámok, melyeket Klemm Dávid és Erős Ervin komponált. A szereplők: Tom Sawyer – Szalai Bence, Huckleberry Finn – Ozsvár Róbert, Becky Thatcher – Dienes Blanka f. h, Sid Sawyer – Búbos Dávid f. h., Joe Harper – Nyári Ákos f. h., Sarah – Hajdú Sára f. h., Polly néni – Figura Terézia, Sprague tiszteletes – Giricz Attila, Muff Potter – Pongó Gábor, Indián Joe – Gombos Dániel és mások.

nézték meg Újvidéken, nem csak hatodikosok, akiknek idén éppen házi olvasmány Mark Twain műve. Hogy tetszett az előadás, nem kétséges. Hogy miért volt érdemes megnézni, mi tetszett, azt elmeséli Józsa Zsuzsanna és Kutika Magyar Klementina magyartanárnők diákjai: a hetedikes Szedlár Mónika, Gutási Karolina, az ötödikes Halla Réka, Kajper Kelina, Prosić Katarina, Horváth Kinga, Balázs Korina és Hajdú Tímea.

Kinga kétszer is megnézte az előadást.

– Annyira élveztem az előadást Újvidéken, hogy amikor itt vendégszerepelt az Újvidéki Színház, ismét megnéztem. Nagyon nagy

már alig várom, hogy elolvassam a regényt. Polly néni alakítása is jó volt, osztogatta Tomnak a pofonokat. A kerítésfestés is ravasz húzás. Tom büntetésből kapta a munkát, végül barátai festettek helyette nagy örömmel, fürdés helyett...

Katarinának különösen az tetszett, hogy gyászmisét szolgáltattak a fiúknak, akikről azt hitték, kalózkodásuk alatt belefulladtak a vízbe.

Mónika azt mondja, ha a darab hősei rossz gyerekek voltak is, amikor kellett, helyesen viselkedtek.

– Tom a bíróságon elmondta az igazságot. Nem tudta elviselni, hogy az ártatlan Pottert elítéljék.

Rékának Becky és Tom egymásra találása tetszett.

Gyászistentisztelettel indul a cselekmény, Tom és Huckleberry jókat derül a sok dicséreten, végighallgatják a saját halotti miséjüket, kuncognak, majd a végén jelentkeznek. Jó megoldás volt a kerítés festése, a kirándulás...a temetőjele- net, Tom tanúskodása a bíróságon, Potter felmentése, a két fiatal, Becky és Tom egymásra találása, a kincs meglelése...Nagyon tetszett az előadás a közönségnek, vastappal jutalmazta a színészek játékát!

Az óbecsei gyerekek már látták az előadást, ugyanis csak a Samu Mihály iskolából nemrég százan

volt az érdeklődés, nem is lehetett már jegyet kapni, de mivel én diák-színpados vagyok, beengedtek jegy nélkül. Telt ház volt, úgyhogy a harmadik sorban anyukám ölében ülve néztem végig az előadást. Közről láthattam a színészeket. Nagyon tetszett a zenei aláfestés, kitűnő volt az előadás, a színészek is jól szerepeltek, tetszett a szöveg, a rendezés!

Karinának is nagyon tetszett az előadás.

– Nekem a díszlet, a koreográfia, a szereplők játéka tetszett legjobban. Mivel jövőre házi olvasmány lesz,

– Még a színpadot is megszelé- sítették, s ott feküdt Tom és Huck, s mise alatt jókat derültek azon, hogy dicsérték őket, milyen jó gyerekek voltak...Még egyszer megnézném az előadást, annyira tetszett. Különben az óbecsei Magyar Zsófi is szerepelt, aki tánctanárom volt a kultúrkörben.

A hetedikesek már tavaly olvas- ták a regényt, s mindkettőjüknek az előadás tetszett jobban. Karolina a temetőjeletről mesélt.

– Érdekes volt, amikor a döglött macskával éjfélkor megjelentek a fiúk. Meg amikor a varázsszavakat mondták, hogy eltűnjön a szemöl- csük. Szemtanúi voltak egy gyilkos- ságnak. Megfogadták, erről nem szólnak senkinek.

– Tom szerelmes volt Beckybe, s mikor elmentek a barlangba, s elt- vedtek, már mindenki kereste őket. Szép jelent volt, amikor Tom gyen- géden viselkedett.

Kelina élvezte a dalokat, táncok- kat...

– Nagyon tetszett ez a színházi előadás, különösen a dalok, táncok. Nem olvastam még el a regényt, de most kedvet kaptam hozzá, hogy el- olvassam. Kíváncsi vagyok, milyen. Tímeának a humoros jelenetek tetszettek, és Tom személyisége.

– Amikor Huckot örökbe akar- ták fogadni, nem egyezett bele, inkább szabadon akart tovább élni. – Szabad csak az, akinek nem mondják, hogy kussolj és fogd be a szád! – énekeltek...

Koncz Erzsébet
Fotó: Újvidéki Színház

„Rossz fa volt csak a tűzön, s rá bőven olaj
Idegbaj volt és gonosz kobold
Csínytevés, lelemény, ezer probléma, jaj –
Azért mégiscsak jó gyerek volt!
Tán a természet savát tűz égeti ki
Vagy az ördög is messze lohol
Bárhol légyen is most Tom és Huckleberry
Azért mindkettő jó gyerek volt!” – hallhattuk az gyászmisén...

Az evezés egy igen hatékony állóképességi sport, amely minden izmot megmozgat. Nehézsége abban rejlik, hogy amíg a kenusok és a kajakosok menetirányban haladnak, az evezősöknek háttal kell ülniük, tehát a menetiránnyal szemben. A versenyeken a párevezős hajókban két lapáttal, a váltottevezősekben pedig egy lapáttal kell evezni.

A sportág története egészen az ókorig nyúlik vissza. A középkorban váltak ismertté a velencei regatták, az 1700-as években pedig népszerűek voltak a londoni evezősversenyek, amelyeken a két nagy egyetem, Oxford és Cambridge hallgatói mérettettek meg. Ekkor csak a férfiak eveztek, ám napjainkban a nők is űzhetik ezt a sportot.

Vajdaság területén hét evezősklub létezik. Bemutatjuk az egyik legrégebbit, a Palicsi Evezősklubot, amely jövőre ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. A sportegyesület versenyzői a pionír, a serdülő, az ifjúsági és a felnőtt korosztály tagjaiból kerülnek ki. A palicsi evezősök a tavalyi szezonban összesen 68 aranyérmet hoztak haza a versenyekről. Jártak Újvidéken, Belgrádban, Palánkán, Csúrogon, Budapesten, Kalocsán, Mohácscon, Szolnokon, Eszéken, és két tagjuk még a bulgáriai Plovdivba is eljutott. A klub rengeteg tehetséges sportolót adott Szabadkának, köztük olyanokat is, akik jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban és Németországban folytatnak egyetemi tanulmányokat, ám még mindig nem tették le az evezőlapátot, és aktívan versenyeznek.

Szabó Hangya András, a Palicsi Evezősklub igazgatóbizottságának elnöke elmondta, hogy nagyon büszkék a klub eddigi eredményeire és azokra a tagokra, akik jelenleg külföldön tanulnak, hiszen a legtöbb versenyen kiemelkedő eredményeket érnek el. A klubban az utánpótlásról is gondoskodnak.

– A május 1-jei ünnepek után indul az evezősiskolánk, amely két hónapig tart. A gyermekekkel **Đurašević Kornélia** tornatanárnő foglalkozik, és heti három alkalommal vannak edzéseik. A célunk, hogy a résztvevő gyermekek összel vízre szálljanak. Magunkkal szoktuk őket vinni az október első hétvégéjén tartandó szolnoki versenyre, ahol az indulóknak zárt pályán kell evezniük. Ekkor az evezősiskolába járó gyerekek még nem versenyeznek, csak velünk vannak, és megnézik, hogy milyen egy igazi verseny – mondta Szabó Hangya András. Szerinte nemcsak azért jó az evezősiskola, mert felkészíti a gyermekeket a sport alapjaira, hanem azért is, mert a résztvevők barátkozhatnak, és átérzhetik, hogy milyen a csapatszellem.

Az előző évek evezősiskoláinak növendékeiből kerültek ki a klub jelenlegi pionír versenyzői, név szerint **Arnold Réka**, **Bogosavljev Anna**, **Sergej Čipak**, **Fodor Áron**, **Füleki Bálint**, **Andrej Gombkete**, **Maša Lekić**, **Petra Mihajlović** és **Pintér Sztella**. A pionír korosztály tagjai ötödik, hatodik és hetedik osztályba járnak.

Közülük **Pintér Sztella** kezdett a legrégebben ezzel a sporttal foglalkozni. A lány nagyon szereti a vizet, ezért is áll közel hozzá az evezés.

– Apukám látta az evezősklub plakátját, én pedig eljöttem. Megtetszett az evezés, szóval itt maradtam. Mindent szeretek ebben a sport-

Ragadj lapátot!

Bemutatkoznak a Palicsi Evezősklub pionírversenyzői

A palicsi evezősök pionír korosztálya a klub előtt

ban, főleg azt, amikor vízre megyünk – mondta Sztella. **Bogosavljev Anna** is látta annak idején a klub felhívását.

– Az osztálytársamtól kaptunk egy szórólaptot, és ez nekem nagyon megtetszett, mert látam versenyeket a tévében. Eljöttem, hogy megpróbáljam, milyen evezni, és én is itt maradtam – mondta mosolygva Anna.

Andrej Gombkete hozzátette, hogy ő már a klub tagja volt, és néhány osztálytársát is sikerült rávennie, hogy jöjjenek el az edzésekre. Azóta mindannyian aktívan foglalkoznak az evezéssel. Arra a kérdésre, hogy melyik volt a legjobb versenyük, mindannyian azt válaszolták, hogy a nagybecskerei Ergometrijada. Ez volt az ergométeres evezés szerbiai bajnoksága, amelyre március 3-án került sor. Ezen a versenyen a **Petra Mihajlović–Pintér Sztella** összetételű páros 1000 méteren 3. helyezést ért el. Ugyanebben a számban **Arnold Réka** és **Bogosavljev Anna** 7. helyen végeztek. **Maša Lekić** 1000 méteren

versenyzve lecsúszott a dobogóról, és 4. lett. A fiúk **Sergej Čipak**, **Füleki Bálint**, **Marko Banda** és **Andrej Gombkete** összetételű négyese 11. helyen végzett szintén 1000 méteren.

A palicsi pionír evezősök szerint ezek az alkalmak nemcsak arra jók, hogy megmértessek magukat, hiszen arra is lehetőségük van, hogy beszélgessenek más klubok tagjaival. Ezt **Maša Lekić** is megerősítette, aki szerint a legutóbbi szolnoki Tisza Kupa is ilyen volt.

– Több napra mentünk, de nem versenyeztünk. Egyszerre több klubot is láthattuk, és azt is, hogy milyen fedett pályán versenyezni. Nagyon jó és érdekes volt – tette hozzá **Maša**. A többiekkel együtt ő is mindenkinek ajánlja ezt a sportot.

– Néha az evezés arra jó, hogy izmosodj, de néha arra is, hogy egyedül legyél a vízen, és azon dolgozz, hogy jobb legyél – mondta **Maša**.

Szalma Brigitta

Fotó: Szalma Brigitta és a Palicsi Evezősklub

Petra Mihajlović és Pintér Sztella a dobogó harmadik fokán Nagybecskereken

Százhusz felsős szavalta Petőfit

Az óbecsei Petőfi Sándor iskola emlékműsora március 15-e alkalmából –
A Népkönyvtár is alkalmi műsorral emlékezett a szabadságharcra

Az 1848/49-es forradalomra, szabadságharcra, Petőfire emlékező ünnepi műsort tartott az óbecsei Petőfi Sándor iskola március 15-e alkalmából. A hagyományos rendezvényt a Petőfi Sándor iskola és a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör mellett levő Petőfi-szobornál tartották meg.

Az iskola énekkara **Kollár Boglárka** zenetanárnő vezetésével elénekelt, majd **Károlyi Egon** elszavalta a Himnuszt, Lázár Lea és Pintér Krisztina köszöntötte az egybegyűlteket és mondta el az ünnepi beszédet.

Szeretem Petőfit

Ezután **Szűcs Budai Engelbert** és **Kéring Piroska** magyartanárok vezetésével mintegy 120 felsős diák szavalta el Petőfi verseit: az 5. b osztály szavalókórusa az 1848, te csillag címűt, a 6. b a Csata dalt, a 6. c az Akasszátok föl a királyokat című verset, a 7. b a Feltámadott a tengert, a 7. c a Nemzeti dalt, a 8. b az Egy gondolat bánt engemet című költeményt, a 8. c A szabadsághoz című verset mondta el közösen. A verses összeállításban minden felsős tanuló részt vett. A műsort a diákkórus Kossuthnótákkal tette hangulatossá. Cseszák Balázs néptáncoktató felkészítésében a nyolcadikosok Vasvári verbunkot mutattak be. Végezetül Lázár Lea és Herbatényi Zalán elszavalta Vörösmarty Mihály Szózatát. A műsor után Kisutcai Adrián és Pakai Eduárda elhelyezte az emlékezés koszorúját a Petőfi-szobornál.

Az ünnepi műsort követően a Petőfi iskola dísztermében irodalmi, történelmi vetélkedőt tartottak az 1848–49-es forradalomra és szabad-

ságharcra emlékező Bartha Áron, Szerda Balázs és Surányi Roland történelemtanárok vezetésével. Négy iskola öt csapata vett részt. A feladatok között voltak villámkérdések, hibás mondatok kijavítása, az események időrendbe állítása és jeles történelmi személyek arcképének felismerése. A vetélkedőn legjobban a felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola nyolcadikosai teljesítettek, második lett az óbecsei Petőfi iskola 8. c osztályos csapata, harmadik az óbecsei Samu Mihály Általános Iskola nyolcadikosainak csapata, negyedik a Sever Đurkic iskola csapata lett, ötödik a Petőfi iskola 8. b osztálya.

A Kiscimbora együttes

Az óbecsei Népkönyvtár is március 15-én rendezett alkalmi ünnepséget az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékére. Fellépett a **Kiscimbora** együttes, **Bagi Natália**, a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Kiscimbora táncegyüttese **Cseszák Korcsik Anikó** és **Cseszák Balázs** táncoktatók vezetésével. Alkalmi beszédet **Kinka Erzsébet**, az óbecsei képviselő-testület alelnöke mondott. Gondolatai közül kiemeljük: „Nekünk, magyaroknak össze kell tartanunk, mert egymáshoz tartozunk, mint Petőfi emléke és a kokárda. Becsüljük meg közös értékeinket és szimbólumainkat! Legyünk olyan összetartó nemzet, aki becsületes munkájával gazdagítja, teszi szebbé és lakhatóbbá világunkat, a Kárpát-medencének azt a részét, amelyet szülőföldnek, az otthonunknak nevezünk.”

Koncz Erzsébet

Megkezdődött a Bátrak Ligája

Anyországi és határon túli iskolák csapatai versengtek egymással a március elején kezdődött Bátrak Ligájában. A Rákóczy Kupa néven futó versenysorozatnak Gyula adott otthont.

A hét selejtezőből és a budapesti fináléból álló sorozat nyitó fordulójában a hazai színeket képviselő gyulai Implom József Általános Iskola és Dürer Albert Általános Iskola mellett három békéscsabai tanintézmény, valamint egy-egy aradi, temesvári és horgosi iskola vett részt a Honvédelmi Sportszövetség és a Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkárság közös sportrendezvényén.

A versenyzők tíz versenyszámban mérték össze erejüket, egyebek között akadálypályákon, sorversenyeken, íjászatban és szellemi vetélkedőben kellett bizonyítaniuk. A sporteseményen jelen volt **Nébald György** olimpiai bajnok kardvívó is, aki a szülői világbátékokon a győztes kardcsapat tagja volt. Az idei versenysorozat a Rákóczi-emlékéhez és a külföldi magyar gyerekek évéhez kapcsolódik.

Községi nyelvtan- és nyelvhelyességi verseny Zentán

A zentai Emlékkiskolában március harmadik hétfőjén rendezték meg a községi anyanyelvi és nyelvhelyességi versenyt, amelyen az általános iskolák felsős tagozatainak legjobb nyelvtanosaik mérték össze tudásukat, több mint 50-en. Minden felsős tagozatról a legmagasabb három pontszámot és helyezést elért versenyző jutott tovább a körzeti vetélkedőre, amelyet április 16-án tartanak.

Az ötödikesek kategóriájában az első helyezést **Budai Péter**, az Emlékkiskola tanulója érdemelte ki, második lett **Berec Anett**, szintén

a Thurzó Lajos iskola diákja, harmadik helyen végzett **Polyák Emma** az Emlékkiskolából.

A hatodik osztályosoknál első helyezést **Bognár Anka**, az Emlékkiskola versenyzője, második helyen végzett **Bóvíz Ákos** a Thurzó Lajos Általános Iskolából. Azonos pontszámmal ketten osztják a harmadik helyet: **Polyák Krisztina**, az Emlékkiskola és **Kanyó Kornél**, a November 11. Általános Iskola tanulója.

A hetedik osztályosoknál az első helyen **Burány Imola**, a második helyen **Gere Katalin** végzett, mindketten az Emlékkiskola diákjai, a

harmadik helyet **Fajka Zsóka** szerezte meg a felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskolából.

A nyolcadik osztályosok között a Thurzó Lajos Általános Iskola tanulói bizonyultak legjobbnak: első lett **Bognár Lili**, második **Szárász Szonja**, harmadik **Urbán Dorottya**.

A körzeti döntőbe bekerült diákokat **Baráti Csanyiga Mónika**, **Kormányos Katona Gyöngyi**, **Molnár Szilvia**, **Pék Domonkos Ibolya**, **Sok Kornélia** és **Urbán Szabó Ibolya** magyar-tanárok készítették fel az anyanyelvi versenyre.

A szenttamási Gion Nándor Kulturális Központ (régiben Citerazene-barátok Klubja) huszonnegyedik alkalommal hirdeti meg az Aranycitera vetélkedőt, a vajdasági gyermekciterások népzenei versenyét az általános iskolások és negyedik ízben a középiskolások részére.

A jelentkező szolista kettősök 3-4 perces műsorral, a kíségyüttesek 5-6 perces műsorral léphetnek fel. A vetélkedőt 2019. május 11-én, szombaton 14 órai kezdettel tartják meg Szenttamáson, a Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola épületében (Dózsa György utca 2.). A csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. Előadhatnak népdalcsoportot, táncához fűző-

Májusban Aranycitera

dő muzsikát, gyermekjátékdalt, népszokáshoz fűződő zenét. Kategóriák: alsósok, felsősok, középiskolások. Valamennyien szolista és kettős, valamint kíségyüttes kategóriában vetélkednek.

Benevezni egyénenként vagy csoportosan, iskolánként vagy művelődési egye-

sületen keresztül lehet. Jelentkezés Németh Dezsőnél, telefon: 021/731-705 (az esti órákban), mobilszám: 063/25 36 06, villámposta: gionnandoremlekhaz@gmail.com. A jelentkezési lapok letölthetők a sentszamas.rs-en megadott linkről, a beküldés határideje 2019. május 9-e.

A síkság költőjének tiszteletére

Miroslav Antić fiatalon elhunyt vajdasági költőt hívják a síkság költőjének, tiszteletére március 14-én az óbecsei Népkönyvtár dísztermében szavalóversenyt tartottak. A Petőfi Sándor Általános Iskolát a szerb nyelvű dráma- és szavaló szakcsoporthoz tagjai képviselték **Sunčica Banjanin** tanárnő vezetésével. Közöttük volt **Kovács Leona**, **Varró Tódor**, **Koncz Antónió** és **Milinkov Jasmina**. Mindenki nagyon jól teljesített, Koncz Antónió első, Varró Tódor pedig harmadik helyezést ért el.

K. E.

A HÉTVÉGÉN

34. Szólj, síp, szólj! Újvidéken

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió harmincnyedik alkalommal rendezi meg a Szólj, síp, szólj! népzenei rendezvényét, melyet március 30-án tartanak meg az Újvidéki Rádió M Stúdiójában. Az általános iskolások népzenei vetélkedőjére a jelentkezők ezúttal is különböző kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek, 3-5 perces műsorral léphetnek föl. A csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. A táncmuzsika mintájára alakult együtteseknél az átlagéletkor számít. Bárminemű tájékoztatás a 064/81-95-216-os mobiltelefonon kapható Szabó Gabriellánál.

Én és a szüleim

Szüleimmel nagyon jó a kapcsolat, főleg akkor, amikor mindent szabad. Ez azonban nincs mindig így, gyakran megesk, hogy az ötletemre kapásból azt mondják, ki van zárva.

Igyekszem megérteni őket, hiszen sokszor hülyeségeket találok ki, és meg is akarom valósítani. Tudom, ha megkérdem őket, szabad-e ezt vagy azt, nemmel válaszolnak. Ilyenkor az a taktikám, hogy megkérdés helyett egyszerűen bejelentem, mit fogok csinálni. Persze, ha veszélyes műveletről van szó, ez a taktika sem segít rajtam.

Kettőjük közül az apám engedékenyebb, könnyebben rááll a hülyeségeimre, mint az anyám. Amikor anya valamit nem enged meg, az apámat próbálom rávenni, de még mielőtt megbeszelnék a dolgot. Szeretem bennük, hogy megértőek, de nekik is vannak rossz napjaik, amikor nem érdemes velük vitatkozni. Segítőkészségükre nem panaszkodhatok, ötleteket és jó tanácsokat is adnak. Kirándulás előtt mindig meghallgatom apám tanácsait, mert amikor kicsi volt, sok mindent megtanult a természetről, és tapasztalatait átadja nekem is.

Szüleimmel jól megvagyok, vannak néha félreértések és veszekedések, de ez is része az életünknek.

Csevári Roland, 7. osztály, Ivo Andrić iskola, Budiszava

Állomások

Mi is az élet? Azt hiszem, egy lehetőség mindenki számára, hogy minél jobb emberként, minél színesebben, izgalmasabban éljen.

Minden embernek más a gondolkodása, más-más tulajdonságokkal rendelkezik. Lehet vidám, komoly, nyitott, zárkózott és még sorolhatnánk. Természetünkből adódóan különbözőképpen oldjuk meg a problémáinkat is. Szembesülünk akadályokkal, melyeket le kell küzdenünk. Adódnak azonban lehetőségek is, melyeket pedig meg kell ragadnunk! Az életünk több állomásból áll. Leegyszerűsítve: van normál esetben egy felhőtlen, boldog gyerekkor. Utána a már felelősségteljesebb, ámde kusza kamaszkor. Majd a felnőtt élet, amikor szembesülünk az élet igazi nehézségeivel és örömeivel. Ekkor helyezi az élet a vállunkra a legnagyobb felelősséget magunkkal és a családukkal szemben.

Végül eljön az utolsó állomás, a békés öregkor, amelyben kipihenhetjük a sok-sok évi munka fáradalmait, és élvezhetjük családunk szerető környezetét, jelenlétét.

Az életünket kapjuk, a forgatókönyvét írjuk, a sors pedig rendez.

Turu Fanny, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva/Moravica

Jó gyerekek lenni

Igazság szerint jó gyerekek lenni, gondolom én.

Nem kell menned dolgozni, reggel négykor kiszendvedni magad az ágyból, hogy adj a gyerekednek reggelit, mert különben „éhen hal”.

De az is igaz, hogy a felnőtteknek nem kell minden egyes tanítási napon megírni egy kétoldalas ellenőrzőt vagy felelni, amikor majd elájulsz az idegességtől, a dolgozatról meg ne is beszéljünk. Amíg gyerekek vagyunk, törődnek velünk, ha szomorúak vagyunk, felvidítanak, reggelire csinálnak nekünk palentát, segítenek abban, amit nem igazán értünk. Tudnak nekem „munkahelyet” is biztosítani. Például a nyáron vigyáztam a kistestvéremre, aki nemsokára négyéves lesz. Főzőcskéztünk, mentünk a játszótérre.

A felnőttek sokat mondják, hogy sokkal jobb gyerekek lenni, mint felnőttnek, és gondolom, tudják is, hogy miért mondják ezt. Nekünk az a dolgunk, hogy tanuljunk, délután eljárunk zongorára, edzésre vagy táncra, segítsünk nekik takarítani, mosogatni, porszívózni.

Nem kell, hogy azon járjon az eszünk, hogyan fizetjük ki a villany-számlát.

Szerintem jobb gyerekek lenni, mint felnőttnek, de igaz, ami igaz, alig várom, hogy befejezzem az egyetemem.

Berec Katinka, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Séta a Tisza parton

Nincs még egy olyan folyó, mint a Tisza, és ezt híres költőnk, Petőfi Sándor is alátámasztja a Tisza című versben.

Régen a legmagyarabb folyónak nevezték, mivel magyar földön eredt, és magyar földön ömlött a Dunába. Mára a történelem átrendezte az országhatárokat, én mégis büszke vagyok, hogy egy magyar folyó mellett lakhatok. A családommal sűrűn lesétálunk a Tisza-partra, ahol aztán figyeljük a folyót. Ilyenkor a keresztapámmal együtt elmegyünk csónakázni, horgászni és úszni. Persze ilyenkor a sütögetés és a halászléfőzés sem maradhat ki. Mindig el szokta mesélni, hogy régen az ő szülei még a Tisza vizét itták, és a halászlét is abból főzték. Ma már sajnos ezt nem tehetjük meg, mert sokan szennyezik, pedig védenünk kellene ezt a természeti kincset.

Már többször voltam nyaralni a tengeren, de egy naplemente se volt olyan szép, mint amit fáradt nap után a Tisza partján állva lehet látni.

Rajšli Ádám, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A nővérem

A nővéretem Krisztinának hívják, tizenkét éves.

Röviden leírom, milyen is ő valójában. Középhosszú, szőkésbarna haja van, és kék a szeme.

Szeretjük egymást, de nagyon sokszor veszekszünk is. Ő tulajdonképpen nagyon jó lelkű, sokszor megosztja velem az édességet, amit vesz vagy kap. Én is sokszor megosztom a dolgaimat vele. Elég közel állunk egymáshoz, mert szeretjük egymást.

Remélem, ha felnövünk, ugyanígy szeretni és becsülni fogjuk egymást.

Franciskovity Péter, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Az árnyjáték

Az osztályllyal voltunk a Zmaj Játékok megnyitóján, hogy megtudjuk, mi az árnyjáték.

Volt egy doboz, amit hátulról lámpával megvilágítottak. A doboz eleje egy műanyag papírfeleség volt. Papírbábokkal mutogatták el a Piroska és a farkas mesét. Négy csoportba osztották az osztály diákjait. Én Dancsival voltam, és azt a feladatot kaptuk, hogy válaszunk egy mesét. A Jancsi és Juliskát választottuk. Színes papírokból elkészítettük a bábukat. Minden csoport előadta a meséjét.

Ez egy érdekes nap volt. Az RTV újságírói is forgattak, és nagyon érdekes volt visszanezni a televízióban.

Muci Balázs, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Kirándult a család

Nagy Boglárka, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

A hármas út labirintusában

Gondolom, sokan olvasták már Vörösmartytól a Csongor és Tünde című alkotást.

A mesedráma Csongor útját írja le a boldogsághoz. Az út nem olyan könnyű, mint gondolnánk. A 3 legfőbb akadály a Tudós, a Fejedelem és a Kalmár. Csongor a mű végén ezeket leküzdvé, és az anyagiasságot félretéve belátja a létének értelmét, ezzel együtt a saját boldogságára is rálel. Ilyenkor mindenkiben felmerül a kérdés, hogy mi mit választottunk volna. Lehet, van olyan, aki a gazdagságot vagy akár a tudományt, esetleg a hatalmat. Habár ezekkel nem lehet szerelmet venni, sem boldogságot. Igen, van, aki úgy véli, a szerelem maga a boldogság, de ebbe most ne menjünk bele. Visszatérve: nem teljesen igaz, hogy ha van pénzünk, attól nem vagyunk boldogok. Mert lehetünk mi nagyon boldogok, de azért nem mindegy, hogy ezt a mondatot milyen körülmények között mondjuk ki egy házban vagy esetleg máshol. Maradjunk annyiban, hogy valamennyi pénz kell a boldogsághoz. A tudomány is elég vonzó lehet sokak számára, mivel az a mai világban nagy kincs, ha a telefon nélkül és különböző helyzetekben boldogul az ember. Mégis, hiába vagy okos, ha nem vagy igazán boldog. Én sem örülnék, ha mindenfajta matekegyenletet meg tudnék oldani, de ezt a tehetségem senkivel sem oszthatnám meg. A hatalmat semmiképp sem választanám, mivel én egy hét után ráunnék a szolgálkra, az álbarátoakra és úgy mindenre.

Igenis, én is végül azt az utat választanám, amelyet Csongor választott. Teljesen egyetértek az ő nézeteivel, most így 15 évesen, de remélem, ez így is marad.

Nagy Violetta, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Hobbim

A legkedvesebb időtöltésem a halászat. Ezt a sportot 6 éves korom óta űzöm, mert jó kikapcsolódás, pihenés. Több fajta halból készítenek halászlét és sült halat.

Az utóbbi időben még pecafelszerelést is kaptam. Amivel könnyebb halat fogni. Legtöbbször a Duna-Tiszára szoktunk menni. Van, hogy szombat délután elmegyünk, és csak másnap jövünk haza. Amikor odaérünk, kipakolunk az autóból, bedobáljuk a botokat. Etetjük a halakat, azzal csaljuk őket a horogra. Nemrég megtanultam, hogyan kell a felszerelést a zsinórra kötni. Amikor besötétedik, rakunk tüzet, és sütünk szalonnát. Közben a botokat kicseréljük. Éjszaka leginkább harcsát lehet fogni. Ez egy ragadozóhal. Ilyenkor a horogra kishalat, vastag gilisztát, esetleg piócát kell tenni. Ha kivirradt, akkor másik botot is be lehet dobni, ezzel pontyot és fehér halat foghatunk. Őket bojlival, pop-uppal és tigrismogyoróval lehet megfogni. A rekordom Szerbittabén, a halastavon volt. Már sötétedett, amikor egy több mint négy kilós nyelte el a csalimat. Sikeresen kiemeltem, fénykép készült rólunk. Adtam neki egy puszit, és visszaengedtem a vízbe.

Alig várom, hogy szép idő legyen, hogy minél többször ki tudjunk menni a vízpartra. Ajánlom mindenkinek, hogy próbálja ki, mert megéri.

Kiss Roland, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

Madárka

Berényi Dorina, 2. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

Nekem is úgy mesélték...*

Egyik nap meglátogattam a nagyit, s mivel éppen a névnapját ünnepelte, felköszöntettem őt. A nagyit Kormányos Katalinnak hívják, 68 éves, és Zentán él, de egy vajdasági kis faluban, Felsőhegyen született, Zentától 5 kilométerre. Ezen a településen töltötte a gyermekkorát is. A nagyinak két gyermeke született, négy lányunokája és egy fiúunokája van. Negyven évig kitarotán egy gyárban dolgozott. Furdalt a kíváncsiság, milyen lehetett az élet a gyermekkorában, ezért megkértem, meséljen nekem és mutassa meg a régi, családi fényképeket.

Gyermekkor

A nagymama elmesélte, hogy az ő idejében a szülők sohasem kísérgették gyermekeiket különórákra vagy játszani a barátokhoz. Különórákra nem is jártak a gyerekek. Ha a fiatalok közelebbi helyre mentek, akkor gyalogosan közlekedtek vagy lovaskocsira szálltak, 50-60 évvel ezelőtt nem hajtottak autót sem. Távolsági úti cél esetén vonattal és busszal utaztak. Áram nem volt, az áramot 1963-ban vezették be a házba. Addig petróleumlámpával vagy viharlámpával világítottak. Zsír-szódából főzte a szappant a dédi, a nagy anyukája, összefőzték a hájat, szalonnát, majd kiöntötték egy formába, az megkeménykedett, és így készült a házi szappan. Ezt használták hajmosáskor, a drága hajsampon nem ismerték. Fürdőszoba nem volt a házakban, vagy fateknőben, vagy bádogteknőben tisztálkodtak. Kemencénél melegedtek a gyerekek, behúzódtak a kuckóba vagy a kemence padkján ültek, és játszottak, amíg a felnőttek kártyáztak. A kenyeret otthon, házilag készítették el a legtöbb helyen, mosógép nem létezett, így a ruhákat forralták. Mélyhűtő sem volt, a húsokat füstöléssel tartósították vagy zsírban lesütötték a kolbászt és az oldalast.

A nagymama idejében nem létezett okostelefon, számítógép és beszélő baba. A lányok csutkababával játszottak, a kukorica hosszú bajusza volt a baba haja. A lányok fonták a kukoricabajuszt, a mama nagynénije pedig használt ruhaanyagból babát varrt, melyet korpával tömött ki.

A mai gyerekek nem tudják elképzelni az életüket csokoládé nélkül, de a nagymama idejében csak nagyobb ünnepek alkalmával ehettek, fogyaszthattak édességet. Karácsonyra nem drága ajándékot, hanem diót kaptak, amelyet ezüst-vagy aranypapírba csomagoltak.

Ünnepek

A nagymama gyermekkorában nagyobb jelentősége volt a családi és vallási ünnepeknek, közösségi eseményeknek. Az ünnepek nem a drága ajándékokról szóltak, hanem a családról, a tiszteletről. A nagymama magázta az anyukáját, a dédimet, én meg tegezem a nagyit. Mennyit változott a világ!

Sokat mesélt a téli ünnepekről, a karácsonyról, de most inkább a tavasziakról szólt. Húsvét előtt böjtöltek a családban, pattogatott kukoricát fogyaszthattak a feltámadásig. A tojást a hagyma hajával festették legtöbbször, harisnyába tették. Húsvétra kapott a nagy szép cipőt, az ajándéknak nagyon örült. Húsvétkor sonkát, tojást, bárányt sütöttek, és süteményeket készítettek. Az idősebb legénykék és férfiak locsolkodni jártak, a jutalmuk piros tojás, likőr és sütemény volt.

A fiatalok este 8 órától éjfélig táncra járhattak hétvégén, a táncos mulatságokon ismerkedtek egymással.

Ahogy hallgattam a nagyit, az volt az érzésem, hogy jobb volt régen a világ, szebb volt az ő gyerekkora. Több idő jutott játszásra, nem voltak különórák, nem kellett annyit tanulni, mégis ügyesek voltak a régi emberek is. Most sok család külföldön él, és ritkán látogat haza. Amikor ezt a sok történetet elmesélte a nagymama, rájöttem, hogy mennyivel más volt az élet ötven-hatvan évvel ezelőtt.

Katona Noémi, 5. osztály, Emlékkiskola, Zenta

* II. díj az 5–6. osztályos kategóriában a Rákóczi Szövetség Zenta Községi Ifjúsági Szervezete által a magyar kultúra napja alkalmából meghirdetett fogalmazásíró pályázaton

Egész Európát behálózni

Hamarosan otthonról is be tudjuk majd járni
Európa műemlékeit

Háromdimenziós modellek, kiterjesztett és virtuális valóság. Ezeknek a technológiáknak köszönhetően jobban megismerhetjük kulturális örökségünket. Hogy hogyan? Megmutatja például, hogyan tervezte meg Firenze egyik leghíresebb épületét Brunelleschi, és aztán az hogyan fejlődött tovább az évek során. Visszautazhatunk az időben a háromdimenziós modellezésnek, valamint a kiterjesztett és a virtuális valóságnak köszönhetően.

Ez az épület az Istituto degli Innocenti, vagyis egy tizenötödik századi reneszánsz épület, itt működött a világ talán legelső árvaháza. Olaszországban itt próbálják ki először az *Inception projektet*, amely 3D-s modelleket alkot a kulturális örökségünkről a kutatók és a turisták számára. A felvételeket a Ferrarai Egyetem tudósai készítik.

– Egy digitális felhőt csinálunk az adatokból. Minden egyes pontnak rögzítjük a térbeli koordinátáit milliméteres pontossággal, és ezekhez színeket is rendelünk. Ez lesz a háromdimenziós modellek alapja. A modellekben definiáljuk az összes olyan egyedi objektumot, amely meghatározza az épületet – magyarázta **Marco Medici**, a 3D-s modellezés szakértője.

Ez még csak az első lépése egy évszázadokon és történelmi korszakokon átívelő utazásnak. Az európai kutatási projekt azért jött létre, hogy jobban megértsük kulturális örökségünket az innovatív technológiák és eszközök használatával. Ehhez a történelmi adatokat össze kell vetni a vizsgált épület ma is látható jellemzőivel.

Mindegyik épület egyedi, és saját identitással rendelkezik, amit szeretnénk átörökíteni a jövő generációi számára. Ezért mindegyiket egy kicsit máshogy kell dokumentálni. Az eredmény nem csak a geometriáról és a formákról fog szólni, hanem történeteket is tud mesélni a különböző források, például dokumentumok, legendák, dalok és tradíciók segítségével. Az *Inception* adatai szabadon felhasználhatóak lesznek, az internetezők is tanulmányozhatják, és akár le is tölthetik majd őket.

A kutatók által gyűjtött és feldolgozott információk segíteni fognak új módszereket és eszközöket létrehozni a történelmi jelentőségű épületek fenntartói számára, és segítségükkel új művészi és mérnöki értékeket fedezhetünk fel.

SZÁRNYAS FEJVADÁSZOK?

Városi légitaxit fejleszt az Uber

Pilóta nélküli repülő taxit fejleszt az Uber a NASA-val összefogva. A két cég közösen dolgozza ki a taxidrónok rendszerét, a vertikális fel- és leszállásra alkalmas hálózat megtervezését, kiépítését.

Az ötletéről Jeff Holden, a cég termékigazgatója elmondta, hogy a városi mobilitás forradalmasítását tekintik küldetésüknek. „Az emberek közlekedése, az áruszállítás bővülése azt jelzi, hogy a következő években egyre súlyosabb problémákat okoz a városi forgalom növekedése. Forradalmi innovációra van szükség. Ezt kínáljuk mi!”

A drónok tisztán elektromos áramra működnek majd.

Az Uber vezetője szerint a repülő autó – mint a Szárnyas fejvadászban – nem feltétlenül tesz jót a városi légi mobilitásnak, de egy új közlekedési rendszer épülhet ki, és a helikopter evolúciója folytán egy annál jobb légi eszköz készülhet el.

A tervek szerint a tesztrepüléseket már 2020-ban Los Angelesben elkezdik, a 2028-as olimpiára már szeretnék beindítani a szolgáltatást.

Az Uber nemcsak a kaliforniai városban, hanem Dallasban és Dubajban is elérhetővé akarja tenni az alkalmazást. (hu-euronews)

Motorozás

A lyoni székhelyű Essense Motorcycles egy olyan elektromos motort mutatott be, amely egészen különleges dizájnelemeket tartalmaz, állítólag az elektromos hajtás lehetősége miatt. A nyereg-része hajlított furnérrétegekből készül, és nem igazán tűnik kényelmesnek. Az összes **E-Raw motorkerékpár** alapja a csővázas keret, amelyet jól ismert márkák alkatrészeivel szerelnek fel.

A maximális sebesség 200 km/h körül van, a hatótáv a körülményektől függően 150 és 220 km közötti. Más szóval, aki erre felpattan, igazán mozgásban érezheti magát.

A gyors és a lassú

Az állati rekordok területén tett sétánkon egyre ingoványosabb területekre merészkedünk. A méretrekordokkal még viszonylag egyszerű a dolgunk, hiszen az adatok többségét elpusztult, mozdulatlan állatok hosszának és tömegének meglehetősen pontos mérésével gyűjtötték össze. A sebességmérésnek viszont éppen az a lényege, hogy eleven állatokat cserkészenek be, és megmérjék – legtöbbször nem is egyenes vonalú – haladási tempójukat. Ezért is jelenik meg annyi ellentmondásos adat még az olyan jól ismert állatok sebességével kapcsolatban is, mint amilyen a gepárd.

Ezzel már el is kezdtük a rekorderek felsorolását, hiszen közzismert, hogy a szárazföldi emlősök (és egyben a szárazföldi gerinces állatok) rövid távú sebességrekordere a gepárd (*Acinonyx jubatus*). Különlegesen rugalmas gerincoszlopa és jól fejlett izomzata 90-100 km/h körüli vágatást tesz lehetővé számára. Poroszkálásból 2,75 másodperc alatt képes 86,9 km/h sebességre gyorsulni! Az egyik hitelt érdemlő sebességrekordot 1955-ben Bourliere jegyezte föl: 640 m-t 20 másodperc alatt tett meg az állat, azaz átlagsebessége 115,2 km/h volt. Ezt a nagy sebességet azonban csak nagyon rövid ideig (másodpercekig) képes fenntartani.

Szárazföldiek

A hosszú távon leggyorsabb szárazföldi állat a villásszarvú antilop (*Antilocapra americana*). 1941-ben egy amerikai vadvédelmi felügyelő autójával 56 km/h-s sebességgel haladt négy hím antilop mellett több mint 6 km-en át, és az állatok különösebb nehézség nélkül tartották ezt a tempót, úgy tűnt, ez az „utazósebességük”. Szükség esetén ennél gyorsabban is képesek futni, rekordsebességük megközelíti a gepárdét (sőt egyes – túlzónak tartott – állítások szerint néha meg is haladhatja).

Gepárd

Lassan járj, tovább élsz, vallja a leglassúbb szárazföldi emlős, a háromujjú lajhár (*Bradypus tridactylus*). A közép- és dél-amerikai esőerdőkben élő állat a talajon 1,83–2,44 m/perc sebességgel mászik, bár kölyke hívására az anya egy perc alatt „szédítő” 4,3 m-es sebességre gyorsulhat. A fákon ehhez képest száguldanak: 2,19 km/h óra sebességgel kúsznak. Hála moszatokkal benőtt szörzetük védőszínezetének és annak, hogy szinte egész életüket a fák koronájában töltik, szinte nincs természetes ellenségük (a ritka hárpíát leszámítva), így ezzel a tempóval is jól boldogulnak.

Légiék

A madarak repülési sebességéről sok hihetetlen dolgot összeírtak már. A repülő madarak sebességét még kifinomult műszerekkel is nagyon nehéz pontosan megmérni, ráadásul meg kell különböztetni a levegőbeli sebességet és a talajhoz viszonyított sebességet. Az utóbbi – a hátszél miatt – jóval nagyobb értéket adhat, mint az előbbi.

Vándorsólyom

A leggyorsabb madarak, például a sarlósfecskek levegőbeli sebessége meghaladja a 100 km/h-t. A havasi sarlósfecske (*Apus melba*) sebességét 160 km/h fölöttinek mérték, a fregattmadárét 154 km/h-nak, a talajhoz viszonyított sebessége a két madárnak 241 km/h, illetve 320 km/h volt!

Sok ellentmondó sebességadat látott napvilágot a leggyorsabb zuhanórepülőőről, a vándorsólyomról (*Falco peregrinus*) is. A volt Szovjetunióban végzett kísérletek szerint 25 fokos zuhanásban 270 km/h-s, meredekebb zuhanórepüléskor 360 km/h-s sebességet ért el. A hitelesnek tekintett adat szerint a leggyorsabb zuhanórepülése 402 km/h volt.

A leglassúbb repüléssel a levegőben maradó madár az amerikai törpe szalonka (*Scolopax minor*), amely 8 km/h-val szeli a levegőt.

Kétféltűek, víziek

A hullók közt a szárazföldön a sebességrekordot egy gyík, a *Cnemidophorus sexlineatus* tartja 29 km/h-val. A látszólag gyorsnak tűnő kígyók – a gyors iramodásokat leszámítva – átlagosan 6-7 km/h sebességgel kúsznak.

A hullók közt a szárazföldön a sebességrekordot egy gyík tartja

A kétféltűeknek nem annyira a sebessége a lenyűgöző, hanem inkább a békák távolugró képességét lehet megcsodálni. A rekorder a dél-afrikai hegyesorrú béka (*Rana oxyryncha*), amelynek 55 mm-es nősténye 3 m távolságra ugrott.

A marlin is rendkívül gyors, akár 80-assal is száguld

A halak is a gyors élőlények közé tartoznak. Hosszú távon leggyorsabbak a marlinok (*Istiophoridae*), amelyek csúcsebessége eléri a 80 km/h-t. Az édesvízi halak ettől jóval elmaradnak, a leggyorsabb közülük valószínűleg a csuka (*Esox lucius*) az óránként 33 km-es iramodásával.

A leglassúbb hal címet feltehetőleg a 25 mm-es törpe csikóhal, a Golf-áramlásban élő *Hippocampus zosterae* érdemli ki, amelynek sebessége sose haladja meg 16 m/h-t. (ng.hu)

Nahát!

Tudtad, hogy a világ leggyorsabb állata a vándorsólyom? Akár 380 km/h-val is képes száguldani. Talajon a következő állatok a leggyorsabbak:

1. gepárd: 120 km/h
(3 másodperc alatt képes 100 km-re felgyorsulni, de csak sprintben erős, természetesen ezt a tempót hosszú távon nem tartja.)
2. villásszarvú antilop: 88,5 km/h
3. dél-afrikai gazella: 88 km/h
4. kék gnú: 80,5 km/h
5. oroszlán: 80,5 km/h
6. indiai antilop: 80 km/h
7. mezei nyúl: 80 km/h
8. agár: 74 km/h
9. jackrabbit (Nyugat-Amerikában őshonos nyúlfajta): 72 km/h
10. afrikai vadkutya: 71 km/h

Érdekeség, hogy az elefánt 40-nel, a víziló pedig 30-cal képes futni.

A világ leggyorsabb embere, **Usain Bolt** 44,72 km/h-ra tud felgyorsulni. Azért jó tudni, hogy bár egy mezei nyúllal nem, de egy elefánttal felveszi a versenyt.

A mezei nyúl és a sündisznó

Egyszer egy szép nyári napon künn a mezőn találkozott egy mezei nyúl egy sündisznóval. A mezei nyúl bosszantani kezdte a sündisznót. Azt mondja neki:

– Te sündisznó, ezekkel a horgas lábakkal hogy mersz te megindulni, hogy is tudsz te menni?

A sündisznó nem hagyta magát, visszavá-gott szóval:

– Én ezekkel a horgas lábaimmal jobban tudok futni, mint te azokkal az egyenesekkel!

Azt mondja a nyúl:

– Én azt nem hiszem.

– Na, ha nem hiszed, akkor fogadjuk le.

Hamar lefogadták. Csináltak egy nagy fo-gadást ketten. Mikor kész volt a fogadás, ak-kor azt kérdi a nyúl a sündisznótól:

– Na, mikor futunk?

Azt mondja a sündisznó:

– Holnap reggel, mikor a nyolcórás vonat megy.

Azt mondja a nyúl:

– Miért nem most?

– Azért, mert haza kell mennem, hogy egyek. Holnap reggel nyolc órakor ebbe a pontos helybe legyünk mind a ketten.

Na, a sündisznó hazament. Otthon a fele-sége várta az étellel. Miután megvacsoráztak, hát elmesélte a feleségének, ami történt:

– Ni te, én fogadtam a nyúllal, hogy én jobban tudok futni, mint ő.

Azt mondja a felesége neki:

– Ne számárkodj, hát hogy tudnál te job-ban futni, mint a nyúl?

– Hagyd csak el te, majd kiokoskodjuk!

Másnap reggel felkeltek, megreggeliztek, s kimentek a mezőre. De nem arra a föld végé-re mentek, ahol kellett, hogy találkozzanak a nyúllal, hanem a másik végére; ott a feleségét a sündisznó beállította az egyik barázdába. Azt mondta neki:

– Amikor a nyúl a másik barázdán ideér, akkor te jó előre kiálts: „Én már itt vagyok!”

Akkor a sündisznó elment a földnek a má-sik végére, a találkozott a nyúllal.

– Szervusz, nyúl koma!

– Szervusz, sündisznó koma!

– Eljöttél?

– Eljöttem!

– Na, hát futunk?

– Futunk.

– Na de hogy futunk, hogy jobb legyen? - kérdezte a mezei nyúl.

Azt mondta a sündisznó:

– Én futok az egyik barázdában s te a má-sikban. hogy ne akadályozza egyik a másikat a futásban.

– Helyes, jól van.

A nyúl megállott az egyik barázdában, a sündisznó a másikban.

Akkor a sündisznó azt mondta a nyúlnak:

– Én számolok egy-kettő-hármat, s mikor a hármat mondom, elrugaszodom.

S a sündisznó olvasott:

– Egy, kettő, három!

Akkor mind a ketten nekirugaszkodtak, de a sündisznó csak kettőt ugrott, s lebújt a barázdába. De a másik sündisznó ott volt a másik végében a földnek, s mikor a nyúl oda-érkezett, akkor rákiáltott:

– Én már itt vagyok!

Akkor azt mondja a nyúl:

– Nem volt jó, még egyszer futunk!

Akkor visszafordultak, s kezdtek visszafelé futni, de az a sündisznó is csak kettőt ugrott, s lebújt. A nyúl tőle telhetőleg futott, úgy, hogy annál jobban még nem futott soha. Mikor a föld végéhez érkezett, a másik sündisznó azt kiáltja:

– Én már itt vagyok!

– Nincs jól, még egyszer futunk!

Visszafelé is megfutamodtak. A sündisznó lebújt, a nyúl pedig futott tőle telhetőleg. Mi-kor érkezett a másik végére a földnek, a másik sündisznó szintén kiáltja:

– Én már itt vagyok!

– Nincs jól – mondja a nyúl –, még egyszer futunk, negyedszer.

Na de a nagy futásban megreszketőstült a nyúl lába, és a föld közepénél elesett, nem bírt továbbmenni.

A sündisznók pedig lekacagták a nyulat, övék volt a nyereség. Hazamentek nagy ka-cagva, s máig is élnek, ha meg nem haltak. (Népmese)

Mészáros Anikó

Epreskerti mesék

(Részlet 8–12 éveseknek)

Jó reggelt, kisasszonyka, meghoztam a szerdai kakaót! Ha szerda, akkor szederlevéllel bolondítom, megjegyeztem ám! – harsogta jókedvűen Eperke, miközben villámgyors mozdulatokkal helyet csinált a tálcának, széthúzta a sötétítőfüggönyt, friss virágot helyezett a vázába, és mézes tejet öntött az ásító Pemzli cica tányérjába.

– Mára napos időt ígért az udvari jövendömondó, talán csak kora délután érkezik néhány esőfelhő, de ha engem kérdez, nem kell mindent elhinni az öreg Jósikának, főleg akkor, ha éhgyomorra veszi elő a tarot-kártyát, a varázsgömböt vagy a látópálcikákat. Engedelmevel előkészítem a szokásos szettet, de biztos, ami biztos, a fodros szélű esernyőt is előkeresem – hadarta immáron a ruhásszekrény rejtekéből.

Mindeközben Cikornya királykisasszony hatalmasat ásítva fordult egyik oldaláról a másikra baldachinos ágyában. Eperke diadalmasan emelte magasba az aznapra szánt virágmintás selyemruhát, lopva ébredező úrnőjére pillantott, majd lábujjhegyen a tükörhöz lopkodott, és maga elé igazította a csipkeszegélyű ruhadarabot. Szerelemvirág, suttogetta alig hallhatóan, majd álmodozva keringőzni kezdett. Olykor megállt, illedelmesen pukedlizett, kezét táncra nyújtotta, és pördült még néhányat. Ugyan hivatalosan egy bála sem kapott még meghívást, minden egyes ünnepség alkalmával belopózott a palotába, s látta, hogyan csinálják ezt a királylányok meg a grófkisasszonyok. Eleinte szemérmesen ülnek a táncterem sarkában, látszólag komoly dolgokról beszélgetnek, néha hangosan felkacagnak, aztán egyre bátrabban kacérkodnak színes legyezőikkel, közben pedig alig észrevehetően fürkészik a gyülekező királyfik és egyéb úrfik csoportjait. Végül a bátrabb urak beszédbe elegyednek a kiszemelt

hölgyekkel, egy váratlan pillanatban feléjük nyújtják erős karjukat, a kisasszonyok pedig gyengéden tenyerükbe helyezik kacsójukat. Ettől kezdve már minden a lehető legnagyobb rendben van, áttáncolják az éjszakát, halálosan szerelmesek lesznek egymásba, és végül áso, kapa, nagyharang, senki sem választhatja szét őket többé.

– Akár egy mesében! – sóhajtott fel Eperke, mire a szemét dörzsölgető királylány nagyot nyújtózott a takaró alatt.

Eperke ijedten csukta be a képzeletbeli bálterem ajtaját, s gondosan ellenőrizte, hogy minden a megfelelő helyen van-e a reggeli készülődéshez. Mint az úri kisasszonyoknak általában, Cikornyának is volt néhány megrögzött, már-már furcsának mondható szokása. Vegyük például az öltözködést. Hétfőn csak hóvirágmintás tunikát volt hajlandó viselni, kedden a kamilla, szerdán a szerelemvirág,

csütörtökön a cseresznyevirág, pénteken a pipacs, szombaton a százsorszép, vasárnap pedig a viola jöhetett számításba. A napok kezdőbetűi az étkezésre is kihatással voltak: hétfőn habcsókot, kedden kuglófot, szerdán szederlekvárt kívánt reggelire, míg csütörtökön csak csokoládét, pénteken pudingot, szombaton szilvás gombócot, vasárnap vajás pirítóst vacsorázott. Ugyanez a szabály vonatkozott a nap mint nap cserélődő virágokra is a vázában, az elalvás előtt fellapozott könyvekre, sőt az udvarlók bemutatásának sorrendjére is. A palotában nem is csodálkozott már senki Cikornya hóbortjain, a szolgálok alázatosan, de magukban azért kuncogva teljesítették a királylány újabbnál újabb szeszélyeit.

Eperke felettébb szórakoztatónak találta ezt az abécéjátékot, kacagva tessékelte be hétfőn Hugó grófit, pénteken pedig Petúniót. A szobalány jól ismerte már úrnője boldonságait, hiszen gyerekkora óta bejárása volt a palotába, ahol kezdetben játszótársként, évekkel később pedig szobalányként vett részt az udvar életében.

Arról, hogy hogyan került a kastélyba, mindenki másképp vélekedett. A kincstárnok szerint egyszer csak ott termett, Jósika szerint varázslat útján érkezett, egyesek azt rebesgették, hogy vándorok felejtették a vidéken, mások látták, ahogy egy ősz hajú boszorkány elrejtette a bokrok közé. Abban viszont minden történet megegyezett, hogy a lányra a kastélyhoz tartozó Epreskertben találtak rá csecsemőkorában, s mindenki egyetértett abban, hogy Matilda, a víg kedélyű komorna tökéletes nevelőanyja lett a titokzatos jövevénynek. Az epreskerti nyári lak vált kettejük otthonává, itt cseperedett fel Eperke, aki időközben kitanulta a szobalányok kényes mesterségét, és hű bizalmasává vált Cikornyának, a király legidősebb leányának.

Örömillatú meseregény

Mészáros Anikó meseregényének alaptétele az, hogy az ember társas lény, és amennyire elcséplét ez a megállapítás, a szöveg legalább annyira igyekszik ezt másként megközelíteni. A regény hősei nők (és lányok). Szerelemre áhítoznak, habos kakaót kortyolgatnak, baldachin alatt szunyókálnak és mindennek nagy feneket kerítenek. A mindent beterítő cikornya, ahogyan az egyik királylányt is pontosan így nevezik, a szöveg egyik lételeme: a finomkodó körülményeskedés, a rózsaszínre hangszerelt világ ad sajátos ízt és illatot a mesének.

Valójában modern nőalakokkal van dolgunk, akik már nem a népmesék megmentendő királylányjai: alakítják sorsukat, sőt egy szobalánynak is valódi hatalom kerül a kezében, ha elkezd a szerelmi szálakat kibogozni vagy masniva kanyarintani. A regény egyik főhő-

se Eperke, aki folyton álmodozik, kíváncsiskodik. Róla nem tudjuk egyértelműen eldönteni, hogy segítőkészség, jószívűség vezeti, amikor kerítőnek áll, vagy pusztán egy minden lében kanál típusú, kotnyeles fruskáról van szó. Akárhogy is, kalandjai szórakoztatóak, és talán jobban hajlunk az előbbi magyarázat irányába – hiszen saját boldogságát is háttérbe tolja (pedig mennyit epekedik ő maga is a szerelem után!). A meseszöveg számóca- és boldogságillatú, valódi menedék – akárcsak Eperke házikója. És hogy mi minden van még benne? Laktózérzékenység, expressz galambposta, szerdai bál és társasjáték-est – valódi mai mese, amely a valami régi, nagyon sok új és egy adag rózsaszín receptjét követi.

Herédi Károly

Április elsejét senkinek nem kell bemutatni. Mindenki tudja, hogy ezen a napon viccelődni szoktak az emberek. Na de miért? És hogyan teheted te is izgalmassá ezt a napot?

Eredete

Április elsejét már az 1600-as évektől ünneplik az emberek. A Gergely-naptár bevezetése előtt április elsején volt újév, az 1500-as években azonban áttáltak a január elsejére. Így amikor valaki meg akarta viccelni ismerősét, április elsejére küldött neki újévi meghívást. A bolonddát meghívottat jól kinevették, és április bolondjának nevezték.

Azt a mai napig nem lehet tudni, hogy a tréfás szokás honnan ered, hiszen ugyanúgy meg-

Áprilisi tréfa

ünneplik Olaszországban, Angliában, akárcsak hazánkban és Franciaországban.

Az a lehetőség is felmerült, hogy a bolondzás kelta szokás, hiszen ez a népcsoport április elején vidám tavaszi ünnepet tartott.

Tipppek viccelődéshez

Mielőtt viccelődésre szánád magad, vedd figyelembe, hogy a tréfát nem mindenki veszi jó néven. Aki könnyen megsértődik, hamar felkapja a vizet, annak felesleges elrontani a napját buta viccelődéssel.

És még valami: Mindig maradj a jó ízlés határán belül! Április elseje a viccelődésről és nem a sértegetésről, megalázásról szól!

– Öltöztessétek be egy fiú osztálytársatokat lányoknak, és mondjátok, hogy új taggal bővült az osztály!

Persze nem tudjuk garantálni, hogy az, akit meg szeretnél tréfálni, nem olvassa ezt az összeállítást, és nem készül ő is valamire – talán épp ellened. De ha téged tréfálnának meg előbb, már biztos, hogy lesznek ötleteid, hogyan vágj vissza. Pl. képiükön tej ömlött a drága laptopra – igazából szappan és ragasztó elegye, amit előzőleg megszáritottak

Klasszikus tréfa a kilógó pénzdarab, ennek szinte mindenki bedől

– Ha van két ismerősöd, akik nem bírják egymást, beszélj mindkettőjükkel, mintha a másik fél küldött volna téged! Fixálj le egy találgatást! Elég furán fognak egymásra nézni, amikor kiderül, hogy egyikőjük sem akar igazán békülni... (Vagy ha mégis, akkor annál jobban sült el a dolog.)

– Rajzolj egy szép mintát a nyakadra úgy, hogy a hajad eltakarja! Menj oda anyukádhoz, és mondd meg neki, hogy idáig takargattad, de már elegend van belőle, és kérdezd meg, mit szól a tetoválásodhoz!

– Mondd azt a barátődnek, hogy pár hónapja jársz egy olyan tanfolyamra, ahol jóslást tanítanak, és most már te is hivatalosan jósolhatsz. Kérd meg, hogy legyen az első vendéged. Jósolj neki a tenyeréből! Miközben nézed a kezét, vágj szörnyülködő képet és mondd azt, hogy inkább felejtsetek el az egészséget.

Milyennek képzelem a világot?

Kissé furcsa gyermekválaszok

„Őszintén hittem, hogy egy napon idősebb leszek, mint a bátyáim. Azt gondoltam, ők megállnak az öregedésben, én meg utolérem őket.”

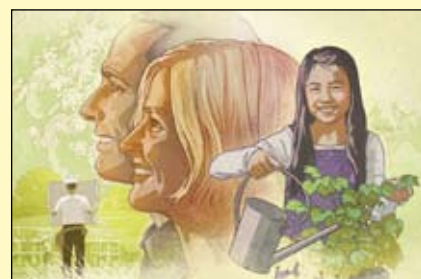
„Nagyon kis koromban azt hittem, az emberek csak azért mennek az autópályára, hogy versenyezzenek. Nem sejtettem, hogy az a cél, hogy gyorsan eljussunk valahonnan valahova. Úgy éreztem, az anyukám nem valami jó ebben, mivel igen gyakran megelőzték.”

„Katolikus iskolába jártam, és esküszöm, azt hittem, hogy két vallás létezik, a katolikus, meg az általános. Aki az utóbbiban hisz, az megy az általános iskolába. Nyilvánvalóan.”

„Azt hittem, hogy a repülőgépekkel az égbelen lévő helyekre lehet elutazni. Úgy gondol-

tam, hogy ha a gépeket arra használják, hogy felszálljanak velük, akkor a célállomásnak is valahol magasan kell lennie. Évekig azt hittem, hogy Spanyolország valahol a felhők fölött lebeg, pusztá szem számára láthatatlanul. Azt is gondoltam, hogy a gyerekek egy reggelre hirtelen felnőttként ébrednek fel, szakállasan, munkahelyel, a politika iránt érdeklődve.”

„A gerillaharcról azt hittem, gorillaharc. Addig értettem, hogy különböző kormányok felfegyvereznek gorillákat, de az már lenyűgöző volt, hogy a gorillák képesek használni a gépfegyvereket is a vaskos ujjikkal. A majmok bolygóiban láttam, hogy tudnak lovagolni, és nagyon mérgesen nézni, de ez [a háború] mégiscsak kitaláció kell legyen, nem? Annyira

össze voltam zavarodva, el is határoztam, hogy inkább egy szót sem szólok, ha erről van szó a hírekben.”

„Azt gondoltam, a bébi nemét az orvosok döntik el azzal, hogy teljesen levágják-e a köldökzsinórt.”

„Azt hittem, az autó tudja, merre megyünk, mert mindig a jó irányba indexelt.”

„Az élet régen fekete-fehér volt, mert a régi képek és videók, filmek nem színesek.”

A magyar történelem legnagyobb csatái (6. rész)

A magyar történelem háborúkban és csatákban gazdag ezer esztendejét számtalan ütközet határozta meg. A magyarság harcolt már rögtön honfoglalása után a németekkel, később az ázsiai támadókkal, így a besenyőkkel, tatárokkal, törökökkel, majd a függetlenségét fenyegető osztrák és orosz hadakkal is. Volt, amikor győzött, volt amikor veszített. A tanulmány 20 csata bemutatásával igyekszik összefoglaló áttekintést adni a magyarok ütközeteiről a honfoglalás korától egészen a második világháborúig. A tortenelemcikkek.hu alapján ebben a félévben bemutatjuk a következő csatákat: pozsonyi (907), muhi (1241), rozgonyi (1312), nikápolyi (1396), várnai (1444), rigómezei (1448), mohácsi (1526), mezőkeresztesi (1596), szentgotthárdi (1664), nagyharsányi (1687), trencsényi (1708), győri (1809), pákozdi (1848), segesvári (1849), temesvári (1849), königráti (1866), isonzoí (1915), gorlicei (1915), alföldi páncéloscsata (1944), balatoni csata (1945).

totta! (Sőt fogságba vetette a követeket.) A válaszként megindított török támadó hadműveletek során Szabács (ma szerbül: Šabac), Nándorfehérvár (Beograd, Belgrád) és Zimony (Zemun) is török kézre került. Végül a legfőbb támadás 1526. április 23-án indult el Magyarországra felé, és az akadályok ellenére már június 30-án megérkeztek Nándorfehérvárra. Addigra Bali bég hidat vetetett a Száván, melyen az oszmán erők július 2-a és 4-e közt keltek át. Ezzel magyar földre léptek. Az ezt követő egy hónapban elfoglalták Péterváradot, Újlakot (Ilok), majd augusztus 14-én elérték Eszékét is. Végül augusztus 29-én a Mohácstól 7 km-re délre elterülő síkon szembeállkozott egymással a magyar és török sereg. Eközben a királyi haderő számára óriási segítséget jelentő Szapolyai-sereg augusztus 15-én még Tordán várakozott, jó 400 km-re a csata helyszínétől, és augusztus 29-én is Szeged térségében állomásozott. A csata napjának reggelén a magyar táborban néhányan azt javasolták, hogy ne ütközzenek meg, hátráljanak, és főleg várják be Szapolyai János erdélyi vajda időközben 20 000–25 000 főre duzzadt seregét, annál is inkább, mert a vajda már jelezte érkezését. Hasonlóképp megindult és Zágrábnál járt Frangepán Kristóf a horvát-szlavón bánág haderejével. A Csehországból érkező segélycsapatok is a Dunántúlon voltak már. A magyar sereg többi

vezetője azonban – köztük Tomori Pál, akit nem sokkal korábban neveztek ki fővezérnek Szapolyai Györggyel együtt – a csata mellett döntött. A csata délután 3 órakor a magyarok támadásával kezdődött, ugyanis a centrum gyalogsága a jobbszárnyat alkotó lovassággal együtt rohamra indult. A támadás hamar kifulladt, és a janicsárok váratlanul heves sortüzei miatt kénytelenek voltak visszavonulni. Nagy valószínűséggel ekkor esett el Tomori is, miközben a futókat próbálta feltartóztatni. Azzal, hogy az első lovasroham kifulladt, lényegében a csata is eldőlt. Az időközben elsáncolt török ágyúk elé érve a gyalogság mozgása is megtört, a mögöttük érkező második magyar harcrend pedig kitérésre kényszerült. Közben a magyar balszárny Perényi vezetésével is támadást kezdett, de ez a roham is elakadt az anatóliai hadtest kemény ellenállása miatt. Ettől kezdve a csata eseményei áttekinthetetlenül váltak. A lovasságnak a janicsárok sortüzeit túlélő része ekkor már menekült, ám az ágyúk előtt harcoló gyalogságot az oszmánok bekerítették, és nagy részüket lemészárolták. Az alig másfél-két órás csatában a magyar sereg megsemmisítő vereséget szenvedett.

A halottak száma: a magyar oldalon 16–20 ezerre tehető. Elestett 4 ezer lovas, 10 ezer gyalogos, 7 püspök – köztük a fővezér Tomori és Szalkai László esztergomi érsek,

valamint másik 5 püspök – és 16 zászlósúr valamint 12 főúr. A menekülő király az augusztus végi esőzések miatt megáradt és elmoscsarasodott Csele-patakba fulladt (bár később sokan azt állították, a trónra törő Szapolyai gyilkoltatta meg). A török oldal veszteségei pontosan nem ismertek, de a legtöbb becslés csupán 1500–2000 halotról szól.

Győztes fél: Oszmán Birodalom

A csata jelentősége: A szultán szeptember 12-én érkezett Budára. Megszemlélte a várat, s ezalatt serege hidat vert a Dunán, és megkezdte átkelését a pesti oldalra. 14-én felgyújtották a várost, hajóra rakták a palotában talált kincseket, köztük azt az óriási ágyút, amelyet Hunyadi János zsákmányolt 1456-ban Nándorfehérvár alatt. A szultáni sereg szeptember 25-én indult vissza Isztambul felé. A török győzelmet követően a szultán úgy tekintett Magyarországra, mint meghódított területre. Magyarország végzetesen meggyengült, és központi része előbb a törökök vazallus állama, majd 1541-ben meghódított tartománya lett. A mohácsi csatában meghalt a magyar uralkodó, így rövid trónharc után a Habsburgok kaparintották meg a Magyar Királyság megmaradt területeit nyugaton. Mivel a mohácsi csatában az egyházi vezetők nagy része meghalt, Magyarországon korán és könnyen tudott megjelenni a reformáció.

Sok film foglalkozik a sporttal, a mozgással. Némelyek életrajzi filmek, legendás sportolók életét, pályáját mutatják be, de vannak olyanok is, amelyek kifejezetten a sport, a mozgás fontosságára hívják fel a figyelmet. Jól teljesíteni és versenyeken kiemelkedő eredményt elérni, gyakran kitartás és türelem kérdése. Ahhoz, hogy másokkal versenyre keljünk, előbb önmagunkkal kell megküzdenünk, mert a felkészülés sok esetben lemondásokkal és fáradságos munkával jár. Az alábbiakban olyan alkotásokat ragadunk ki, amelyek üzenete, hogy mindenképp merjünk nagyot álmodni, mert a látszat néha csal.

A zebra, amely versenyló akart lenni

A Pata-csata című megható családi film 2005-ben jelent meg, eredeti címe Racing Stripes. Az animált alkotás tartalma szerint a dühöngő viharban egy vándorcirkusz elveszít egy zebracsikót. Nolan Walsh lótenyésztő talál rá a megrettent kis állatra, és hazaviszi lányának, Channingnek. A kis zebra a Csíkos nevet kapja és hamar összeismerkedik a pajtaudvar bandájával, melyet Kócos, a shetlandi póni vezet, és Franci, a bölcs, öreg kecske próbál kordában tartani. A farm szomszédságában versenypálya kerül el, ahol telivérek küzdenek azért, hogy részt vehessenek a Kentucky Derbyn. Csíkosnak, amint megpillantja a pályát, csak egy célja van: megnyerni a versenyt. Megszállott edzésbe fog, hogy elérje álmát. Mindebben Kócos van segítségére, aki több bajnok versenylovat készített fel a múltban. A telivérek persze kinevetik és gúnyolódnak rajta, de Csíkos nem adja fel. Törekvésében segítségére lesz Gúnár, valamint két légy, Mocsok és Szutyok is. A szereplők eredeti hangját vígjátékokból ismert hírességek adják, például a Már megint Malcolm című sorozat sztárja, Frankie Muniz, valamint Dustin Hoffman, Whoopi Goldberg, David Spade, sőt Snoop Dogg, a rapper is. Érdekes, hogy magyar

Kitartással a cél felé

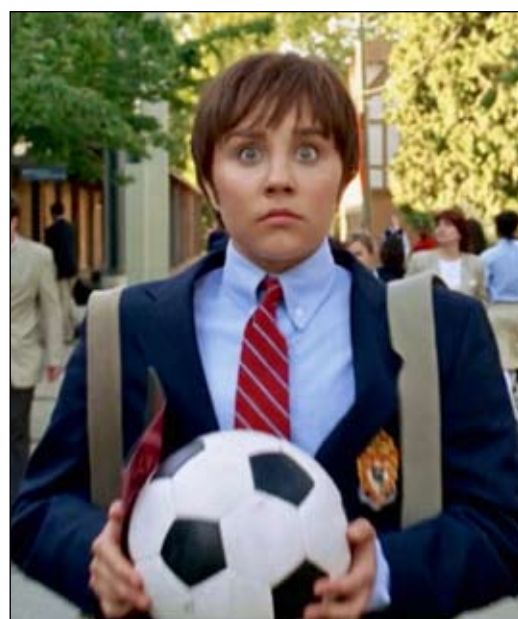

szinkronhangként ebben a filmben debütált Ganxsta Döglégy Zolee, akit Mocsokként hallhatunk.

Jamaicai bobcsapat?!

A napsütötte Jamaica nem a téli sportokról ismert. Ezért is érdekes az 1993-ban megjelent Cool Runnings, avagy Jég veled! című film. Négy, mindenre elszánt jamaicai sportolóról szól: úgy döntenek, hogy négyes bobbyan indulnak a téli olimpián, Calgaryban. Semmi sem állhat az útjukba, nem ismernek lehetetlent, még akkor se, ha kinevetik őket, sőt szereznek maguknak egy amerikai edzőt is. Irv cseppet sem boldog, amikor kiderül, hogy négy kezdővel van dolga, viszont ez egy remek lehetőség, hogy bebizonyítsa, mire képes valójában. A film további érdekessége, hogy igaz történetet dolgoz fel, de a filmmel ellentétben a jamaicai bobcsapatot tárt karokkal fogadták 1988-ban a téli olimpián, sőt az egyik ország versenyzői még egy bobot is adtak nekik, hogy kvalifikálni tudják magukat. Habár a jamaicai bobcsapat valóban létezett, a filmbéli karakterek mégis kitaláltak, és szinte semmiben sem hasonlítottak az igazi sportolókra, de ez a lényegen mit sem változtat.

Lány a srácok közt

A She's the Man, magyarul Micsoda srác ez a lány című sportos, romantikus vígjáték 2006-ban jelent meg. Érdekessége, hogy Shakespeare Vízkereszt, vagy amit akartok című darabja ihlette. A filmben Amanda Bynes Violát alakítja, aki bájos, okos és nagyon szeret focizni, sőt jól is tud. Mivel lány, nem veszik fel a sulis fiúk alkotta focicsapatába. Viola azonban nem adja fel, kihasználja a kínálózó lehetőséget, az ikertestvéreinek, Sebastiannak álcázza magát, és mégis beáll a focicsapatba. Sebastian ugyanis inkább a zenélés érdekli, ő a saját lehetőségével él, és két hétre lelécel Londonba az együttesével. Persze csak idő kérdése, mikor pattan ki a botrány, Viola ugyanis beleszeret a szobatársába, Duke-ba, aki egy másik lánynak, Olivianak udvarol. Olivia viszont szemet vet a fiúnak hitt Violára. A helyzet csak tovább bonyolódik, amikor Duke rájön, hogy Viola sem közömbös a számára, Sebastian pedig visszatér a turnérol. A filmben Duke-ot Channing Tatum alakítja, aki ekkor még eléggé ismeretlennek számított, ez volt egyik első filmje, de sokban hozzájárult ahhoz, hogy népszerű színészzé váljon.

Összeállította: Lukács Melinda

Folytatódhat a Bohém rapszódia

A Freddie Mercury életét bemutató Bohém rapszódia című film elkészítése nagyon kockázatos volt, és nem is ment bonyodalmak nélkül. Gondoljunk csak arra, hogy a főszereplőnek kezdetben Sacha Baron Cohent szemelték ki, végül mégis Rami Maleket választották, de probléma adódott a rendezéssel is, a filmet Bryan Singer kezdte el rendezni, miután pedig botrányokba keveredett, Dexter Fletcher fejezte be. A film azonban óriási siker lett, egyebek közt két Aranyglóbuszt és négy Oscar-díjat nyert. Nemrég arról lehetett olvasni, hogy a nagy sikerre való tekintettel a Bohém rapszódianak akár folytatása is készülhet, sőt állítólag máris folynak a tárgyalások. A lehetőség végül is megadatott, hiszen a film az 1985-ös Live Aid-es fellépéssel fejeződött be, Freddie Mercury pedig 1991-ben hunyt el, és valójában a haláláig dolgozott, jelentetett meg lemezeket.

Apja nyomdokaiba lépett

Robert Trujillo, teljes nevén Roberto Agustín Miguel Santiago Samuel Trujillo Veracruz, a mexikói származású basszusgitáros, a nyolcvanas évek végén a Suicidal Tendencies zenekar tagja volt, a kilencvenes évek közepén Ozzy Osbourne-val játszott, majd pedig 2003-ban – Jason Newsted kilépése után – csatlakozott a Metallica zenekarhoz. Robert Trujillo nős, két gyermeke van. Tye fia csupán tizennégy éves, de máris apja nyomdokaiba lépett, gitározik és több zenekarban játszik. Olyannyira jól bánik a hangszerével, hogy két évvel ezelőtt ő helyettesítette a Korn néhány koncertjén Fieldy-t, az együttes basszusgitárosát. Nemrég Tye-nak és zenekarának lehetősége lett volna fellépni a Foo Fighters előzenekaraként, ő azonban nemet mondott, mert úgy érezte, nem érdemlik meg ezt a lehetőséget, hiszen csak négy saját daluk van, a többi átdolgozás. Tye apjának elmondása szerint a fia egyelőre nem szeretné az ismeretségi körét használni a feltörekvésére, inkább szorgalmasan írja az új dalokat és háziambulikon lép fel.

A sapka története

Keira Knightley színészi pályája a kétezres években kezdett felfelé ívelni, 2003-ban például két sikerfilmben is szerepelt, egyik az Igazából szerelem, a másik pedig A Karib-tenger kalózái: A Fekete Gyöngy átka. Keira Knightley azóta ünnepeket és közkedvelt színésznő, aki eléggé szórakoztató is ahhoz, hogy gyakran hívják meg beszélgetős estekre. Korábban Graham Norton, nemrég pedig Jimmy Fallon showjában is bemutatta, mire képes. Miután arra terelődött a szó, hogy játszik-e valamilyen hangszeren, az felelte, nem, viszont tud játszani a fogán, ezek után pedig a fogsorán lekopogtatta a Despacitót. A beszélgetés során előhozakodott az Igazából szerelem című filmmel is, amely forgatása idején még alig volt tizennyolc éves. A film egyik

jelenetében egy sapkát visel, amelyet divatba is hozott, ezzel kapcsolatban pedig elárulta, hogy nem volt ugyan tervben, de egy akkora pattanás nőtt a homlokára, hogy még a kozmetikusok sem tudták eltüntetni, így inkább sapkát húzott.

Solange új lemezt adott

Solange Knowles ugyebár Beyoncé húga, aki szintén sokoldalú, mint nővére, hiszen amellet, hogy énekel, dalokat is szerez, sőt modellként és színésznőként is tevékenykedik. Már gyerekkorában érdeklődött a zene iránt. Tizenhat évesen, 2003-ban jelentette meg első albumát Solo Star címmel, ezután kisebb filmszerepeket vállalt, és dalokat írt a nővérének, valamint a Destiny's Child két másik tagjának, Kelly Rowlandnek és Michelle Williamsnek. 2007-ben a popos R&B hangzason túl a Motown-stílus ihlette meg, a második lemeze, a Sol-Angel and the Hadley St. Dreams pedig 2008-ban jelent meg. Ezután több évig szünetelt a nagylemezek kiadásával, harmadik albuma A Seat at the Table címmel 2016-ben jelent meg. Folytatásaként most március elsején a When I Get Home című lemezével jelentkezett, amelynek hangzásvilágában nagy szerepet kapott a jazz. Az albumhoz egy megközelítőleg félórás filmet is társított, melyet ő maga rendezett.

Jelige: „BB”

Kedves Bizalmas sorok!

Nagyon jó lenne, ha tanácsot tudnál adni, mert nem tudom, miként oldjam meg a helyzetemet! Már 2 hónapja járok egy fiúval, akit szeretek, de valójában egyáltalán nem tetszik! És emellett mind gyakrabban idegesít is. Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves BB!

Minden jel arra utal, hogy minél előbb pontot kellene tenned erre a kapcsolatra, hisz a szerelemben ennek a kettőnek együtt kellene járnia. Mármost a szeretetnek és a vonzalomnak, mert a tetszés, a vonzódás, a szimpatizálás és a szerelem kézen fogva jár. Egyik a másik nélkül nem létezik. És ha még idegesít is... Serdülőkorban nagyon gyakori, hogy elsősorban a lányok szerelmesek a szerelemben, és ez okozza a gondokat. Az is lehetséges, hogy nem akartál lemaradni a többiektől, akik már járnak, és elhittetted önmagaddal, hogy szerelmes vagy?! Mivel nem írtad meg az életkorodat, feltételezem, hogy nem vagy több 12-13 évesnél. Sokan ebben a korban még nem értek meg arra, hogy párt válasszanak maguknak. Szereted a fiút, de nem szerelemmel, hanem barátsággal. Gondolkozz el azon, hogy ami köztetek van, nem barátkozás-e inkább, mint járás? Ezt tisztázd le magadban! A „járást” pedig ne siesd el. Semmiről se maradsz le! Várd ki, hogy eljőjön a megfelelő fiú a megfelelő időben. Addig is barátkozzál! Barátkozzatok, fiúk, lányok együtt. Ismerjétek meg minél jobban egymást, hogy mit szerettek, mit nem, hogyan gondolkodnak a lányok, hogyan a fiúk, mit szeret az egyik nem, és mit a másik. A barátkozás erre is való.

Jelige: „Evetke”

Kedves Bizi!

Tizenegy éves, szerelmes lány vagyok! Mivel nem tudom, mit tehetnék, a barátnőmet kértem meg arra, hogy mondja meg a fiúnak, akibe belezúgtam, hogy szeretem. Persze névtelenül. A barátnőm megmondta neki, de a fiú gyorsan rájött, hogy kiről is van szó, ki a titkos imádója. Ezt elmondta a többieknek, akik azóta folyton cikiznek, amint meglátnak. Pl. kántálják nekem, hogy „két szerelmes pár...”. A múlt héten viszont a suliban megláttam egy igen szép fiút, akibe beleszerettem. És itt a gond! A régi fiú most nem hiszi el, hogy nem őt szeretem, nem tudom, mit is mondjak az „elhagyottnak” hogy elhiggye, hogy nem ő van már a szívemben. Kérlek, segíts! Adj tanácsot!

Válasz:

Hát... Úgy látom, eléggé belegabalyodtál a dolgokba! Valóban nagyon kellemetlen, amikor sokan árgus szemekkel figyelik a történéseket és azt, hogy te hogyan fogsz reagálni. De ilyen az újdonság varázsa! Viszont nem hiába mondják, hogy minden csoda három napig tart! Nagy a valószínűsége, hogy most is így lesz, ha nem táplálsz tovább a történéseket. Az ilyen problémát megoldható, ha az „elhagyott” fiúval nem foglalkozol tovább, nem mondasz neki semmit sem. Megmutatod neki, hogy egyszerűen nem érdekel többé. Köszönjétek egymásnak, legyetek jó iskolatársak, és ennyi. A fiú és a társai, ha látják, hogy igazából nem érdekel többé és a piszkálódásuk nem tud kihozni a sodrodból, lekopnak rólad. Ebben segítségre lesz az is, hogy a mindennapi élet tele van eseményekkel, amelyek lefoglalják az ügyeletes csúfolódókat. Te viszont gondold át, hogy mi is az, amit megtanultál ebből az esetből. Pl. azt, hogy nem kell elsietni a szerelmi vallomásokat. Ki kell várni, hogy a másik fél is kimutassa a vonzalmát, azt, hogy te is tetszel neki, és csak azután tedd meg a következő lépést, például elmondod neki, hogy mit érzel iránta. És ne feledd, hogy serdülőkorban, amiben ti is vagytok, a „szerelmek” (amelyek sokszor inkább szimpátiák) jönnek-mennek, és mindegyikből tanultok valamit.

Jelige: „Március”

Kedves Bizalmas sorok! Hetedikes lány vagyok. A téli szünetben jártam egy fiúval, akivel jól megvoltunk. Minden alkalmat kihasználtam, hogy együtt legyünk. Sajnos a testvérem miatt nagyon gyorsan összevesztünk. Amit tudtam, már megpróbáltam, hogy visszazerezem. Azt is megmondtam neki, hogy mit érzek iránta, hogy még min-

dig szeretem. Kértem, hogy próbáljuk meg még egyszer, de nem jött be. Azóta nem tudom, mit tegyek, mert egy fiút se tudok tiszta szívemből szeretni. Nem tudom elfelejteni. Szeretném, ha visszajönné hozzám! Mit tegyek, hogy visszazerezem? Segíts!

Válasz:

Úgy látom, ez a történet már véget ért. Sajnos, nem tehetsz semmit sem, ha a fiú ennyi hónapon keresztül hajthatatlan. Úgy látszik, ő befejezte veled. Itt az ideje, hogy te is befejezd a különböző próbálkozásokat. Tekintsd ezt a szerelmedet befejezettnek, amit nyugodt lélekkel elsíratatsz, eltemethetsz a szívedben és az emlékeidben. El kell búcsúznod ettől a szerelemtől. Ez az időszak szomorúsággal, fájdalommal jár. A szerelem végét meg kell gyászolni, hogy azután tiszta szívvel léphess tovább. Mivel te még mindig dolgozol a felejtésen, folyamatban van a gyász feldolgozása, még nem tudsz másokat „tisztá szívvel” szeretni, ahogyan te írtad. Legyél magadhoz türelmes, mert a múlt idő sokat tesz. Addig is foglald le magadat más dolgokkal. Barátkozzál a barátnőiddel, sokat mozogjál, sportoljál, iratkozzál be tánciskolába, aerobikra (ha van nálatok), olvassál, tanuljál... Igazán nagy a választék! Csak ne kuksolj a szobádban siránkozva! Nemsokára meglátod, már egy másik fiú iránt fogsz érdeklődni, és az fogja kitölteni a gondolataidat.

Jelige: „Baby”

Kedves Bizi! Én 11 éves, problémás lány vagyok. Az a gondom, hogy a barátnőmnek megmondtam, hogy közölje a szerelmemmel, hogy szeretem. Ezt meg is tette úgy, ahogyan megbeszéltük, névtelenül, titkosan. Valahogy kitudódott, hogy rólam van szó. Nagyon macerálnak az osztálytársai. Kiábrándultam belőle, már nem érdekel. Mit tegyek, hogy leszálljanak rólam?!

Válasz:

Kedves Baby!

Azt hiszem, hogy az a legegyszerűbb ilyen esetben, ha hiábavaló beszéd helyett cselekszel. Teszed a tennivalót! Tehát! Nem kell neki semmit se mondani, bizonygatni, egyszerűen nem kell a továbbiakban érdeklődni iránta. Kerüld azokat a helyeket, ahol ő is tartózkodik. Ha talákoztok, köszönj neki továbbra is, mert sokszor fontosabb egy jó iskola- vagy osztálytárs, mint egy forró szerelem. Ne idegeskedj, mert minden csoda három napig tart, ahogyan már azt nagyon régóta megállapították. Ha látják, hogy nem borítanak ki, hogy nem idegesítenek a macerálásukkal, akkor abba is fogják hagyni. A jövőben pedig ne siesd el a szerelmi vallomásodat. Inkább arról szóljál, hogy „tetszik”, „szimpatikus” az a valaki, mert igazából inkább tetszésről, szimpátiáról, vonzalomról van szó, amire ráépül majd a szerelem is.

**Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com**

TESZT

Milyen a kedélyállapotod?

A testünk egészségét az öröklődésen, az életmódon túl lelkünk mindenkori állapota is nagyban befolyásolja. A vidám, optimista emberek ritkábban betegszenek meg, ha mégis betegek lesznek, akkor gyorsabban gyógyulnak. Az alábbi teszt a kedélyedről, lelkiállapotodról ad képet.

1. Érzel néha ok nélküli szomorúságot?

- a) Szinte sosem.
- b) Néha.
- c) Gyakran előfordul.

2. Képes vagy hosszan koncentrálni, összpontosítani?

- a) Persze.
- b) Néha elkalandozom.
- c) Sokszor szétszórt vagyok.

3. Olvasol-e napi rendszerességgel?

- a) A könyv az életem része.
- b) Az utóbbi időben hanyagolom.
- c) Félévente egy könyvet.

4. Hogyan alszol?

- a) Végigalszom az éjszakát, pihent vagyok.
- b) Néha fölébredek egy-egy álomból.
- c) Általában hajnali háromkor fölébredek, de visszaalszom.

5. Szívesen jársz társaságba?

- a) Igen, jó emberek közt lenni.
- b) Olykor terhemre vannak az ismerőseim.
- c) Igen, ritkán elmegyek, de nem szívesen.

6. Hibáztatod magad, ha valami nem sikerül?

- a) Alig-alig.
- b) Persze, ha tényleg én vagyok a hibás.
- c) Gyakran.

7. Képes vagy-e jól elvégezni a feladataidat?

- a) Igen, szeretem, amit csinálok.
- b) Rutinból igen.
- c) Néha nem érdekel.

8. Fordítasz-e magadra naponta legalább egy órát?

- a) Szeretem kényeztetni magam, még többet is!
- b) Annyit nem, de félóra jár nekem.
- c) Jó, ha kéthetente jut rám egy óra.

Értékelés

Ha legtöbb az a válasz:

Nagyon kiegyensúlyozott személyiség vagy, képes vagy a dolgokat kezelni, tudod és élvezed az életet, maradj ilyen.

Ha legtöbb a b válasz:

Érdemes odafigyelned a kedélyhullámzásaidra. Mozogj többet, járj társaságba, mozi-ba, olvass sokat, és újra a régi leszel.

Ha legtöbb a c válasz:

Figyelj oda tested-lelked egészségére, mert nem vagy valami fényes lelkiállapotban. Sportolj, barátkozz többet, esetleg kérd ki a pszichológus véleményét!

Skandináv rejtvény

Rejtvényünkben az április 1-jei tréfálkozás közismert felkiáltását, valamint az erre a napra jellemző viselkedés megnevezését rejtettük el

	GAZDASÁGI ÁG	ALBÁN FŐVÁROS LAZADÓ RÉGISEN	NORMAN	KÉN...	... ÜTHETI A NYOMÁT	SZEREMÉSGI HELYSÉG SEMMI	IDŐ ELŐTTI NORVÉGIA	◆
	UGYANI!		50					
	LEVEGŐ GÖRÖGÜL VÁROSREND. TUDOMÁNYÁG		KELET NORD	HULLA BÉSZÉD RÉSE	VAGY ANGOLUL LIA EGYNEMŰI		JAPÁN	
				SZ			NÉVELŐ FÜGGŐZÁR	
BELGIUM	HÁZÓRZÓ	ADÓT FIZET	„N”	ÉNEK ASSZONY-NÉVKÉPZŐ		49 RÉGEN PERZSIA		ZAMBIA
ZÉRÓ NŐI HANG-NEM	A FÖLD-KÉREGBEN LEVŐ ÜREG FÉL ÓTI!				AUSZTRIA MŰVÉSZET ANGOLUL	OLASZ-ORSZÁG Á. L. R.	NÉVELŐ VAJON Ő E	
	ROMBOL (ÉK. H.) MAJDNEM UFO		ÉSZAK ADA ELEJE	MÉLYEBBRE TESZ MAGAM				500
OXIGÉN	VÉKONY FÉMLEMEZ DÉL			KIS PATAK EGY		ELÉGEDET-LENKEDIK CENT EGY RÉSE		
◆			VILÁGHÁLÓ					◆

Változhat az IQ kamaszkorban

A tinédzserek mentális képessége gyorsabb ütemben javulhat vagy gyengülhet, mint azt eddig gondolták – mutatta ki egy kutatás. Egészen eddig az volt az általános nézet, hogy az IQ-nk szintje statikus, nem változik az élet folyamán.

Tesztikkel mérték a kamaszok mentális képességeit először 14, aztán pedig 18 éves korukban, és azt tapasztalták, hogy ennyi idő alatt rohamléptekben nőtt, esetenként csökkent az IQ-szint. Kutatók úgy vélik, hogy a kamaszok érési folyamata egyénenként változó, vannak korán és későn érő típusok, ami hatással van a tanulók tanulmányi eredményeire és a felnőtt étellel kapcsolatos döntéseire. A kutatásban 19 fiú és 14 lány vett részt, mindannyian agyvizsgálaton, verbális és nonverbális IQ-teszten estek át. A verbális IQ esetén 4 évvel később a vizsgált kamaszok 39%-ánál mutattak ki változásokat, akárcsak az előadáskészség vizsgálatánál, ahol a résztvevők 21%-ánál tapasztaltak javulást.

A verbális IQ-készség növekedésével együtt nőtt az agy bal motoros kérgének vastagsága – ez az agyi terület felelős a beszédért. A kutatást

vezető Cathy Price professzor szerint a tanulmány arra hívja fel a figyelmet, hogy azok, akik korábban jobban teljesítettek, nem mindig használják ki lehetőségeiket, az eleinte gyengébben teljesítők pedig pár év múlva jelentős IQ-növekedésen mehetnek keresztül!

Hiába tanulok, nem tudok jól felelni...

Ha úgy érzed, hogy hiába tanulod meg rendesen az anyagot, nem tudsz kitűnőre felelni, akkor segíthet, ha otthon többször is hangosan felmondod magadnak (vagy másnak) az anyagot, ezzel gyakorlod a felelést, a mondatalkotást – azaz a tanultak rendszerezett felmondását, és könnyebben vissza tudod majd adni, ami a fejedben van.

Tipppek a feleléshez

A felelés alatt fogalmazz egyszerűen és világosan! Ha nem kérdezik, akkor ne beszélj arról, amiben nem vagy biztos, vagy amit nem muszáj megemlíteni! Gondold végig még a felkészülésnél, hogy a tanult ismereteket milyen példákkal tudod alátámasztani.

Ügyelj a stílusra, a megfogalmazásra!

A hanglejtésed és a mimikád elárulják a gondolataidat!

Izgulok...

A tanár bejön a terembe, kinyitja a naplót, és iszonyú lassan elkezd lapozgatni... Hu, talán már ellapozott a te nevedtől! De ekkor elkezd visszafelelapozni... Lehet, hogy nem úszod meg a felelést? Ismered ezt az érzést? Még azoknak a tanulóknak is görcsbe rándul a gyomruk, akik tanultak, mert ez az izgalommal és/vagy félelemmel teli várakozás idegőrlő lehet. Ahhoz, hogy ilyen szituációban megszabadulj ettől a szorongató érzéstől, fel kell készülnöd a felelésre – de nemcsak tanulással, hanem lelkiemben is! Gondold végig ezt a lapozgatós szituációt otthon akár többször is, és képzelj el, hogy elhangzik a neved! Te felállsz, kimész a táblához, és elmondod az anyagot. A tanár kérdez, és te tudsz válaszolni! Ha tudod az anyagot, elég időt és energiát fektettél a tanulásba, akkor nincs mitől tartanod! Gyakorold a szereplést, és készülj fel lelkiileg a felelésre!

Teljesítménynövelés zenével

Ha sportolás közben zenét hallgatsz, nemcsak remekül szórakozhatsz, hanem kitartásod is növelheted. Egyedül a zene megfelelő tempójára kell ügyelned. A jól megválasztott zenével alaposan felülmúlhatod eddigi sportteljesítményedet, mivel a zenei kíséret hatására a fizikai megterhelés és az azzal járó fáradtság kevésbé érződik. A feltételezés alátámasztásához összesen 30 önkéntes segített a Brunel Egyetem tudósainak.

A jelentkezőknek mindössze annyi volt a feladatuk, hogy a futópádon edzzenek, eközben pedig a kutatók a **Queen**, a **Red Hot Chili Peppers** és **Madonna** számaival bombázták őket. A futók egy részét arra kérték, hogy a zeneszám indulásakor álljon meg rövid ideig, és aztán a dal tempójához igazítsa a futás sebességét. A többiek a zenétől függetlenül saját maguknak határozhatták meg, hogy milyen gyorsan akarnak szaladni. Érezd a ritmust! Kiderült, hogy az ideális zene tempója 120 és 140 BPM (beats per minute, percenkénti leütésszám) között mozog. Azok, akik az éppen hallgatott számhoz igazították a futás sebességét, 15 százalékkal nagyobb teljesítményre voltak képesek. Bár a tréninget rendkívül megerőltetőre tervezték, és a résztvevők a végére ténylegesen elfáradtak, mégis arról számoltak be, hogy remekül szórakoztak, és eszük ágában sem volt a drasztikus kimerülés miatt panaszkodni.

A londoni sportkutatók – a sikereken felbuzdulva – újra el akarják végezni a viszonylag kis létszámú csoporttal végzett kísérletet, ám ezúttal valamivel több alannyal: terveik szerint a következő londoni félmaraton mintegy 12 500 résztvevőjének mixelnének talpalávalót több együttes slágereiből.

A legszuperebb tavaszi sportok

Görkorcsolyázás

Nemcsak hatékony mozgásforma, ami fejleszti az izmaidat, hanem csodás szórakozást nyújt a görkorcsolyázás. A megfelelő biztonsági felszerelésről soha ne feledkezz el, és ha már régen volt a lábodon, gyakorolj először egy kevésbé forgalmas helyen, mielőtt belevetted magad a városi forgatagba.

Roller

A rollerezés sokáig a gyerekek kiváltsága volt, ám nem kellett sok idő, hogy rájöjjenek, mennyire praktikus eszköz ez a felnőttek részére is. Ma már léteznek elektromos rollerek is, de ha össze szeretnéd kötni a kellemeset a hasznossal, válaszd inkább a hagyományos változatot. Ezzel nemcsak gyorsan célba érsz, hanem még formában is tart. További előnye, hogy a mai rollerek már egész kicsire összecukhatók, így bárhová magaddal viheted különösebb nehézség nélkül.

Biciklizés

A biciklizés arany szabályai

A kerékpározás kellemes és élvezetes sportnak számít, de ne feledkezz el a megfelelő védelemről! Ahhoz, hogy eredményes és biztonságos sportot végezz, kövesd tanácsainkat!

Válassz olyan kerékpárt, amely illik a testalkatodhoz, vagyis olyat, ami igazán kényelmes a tekerés közben. Ez segít megelőzni a sérülést, és csökkenti a fájdalom kockázatát. Egy profi kerékpárszaküzletben segítenek a számodra legideálisabbat kiválasztani. Továbbá nagyon fontos az ülés helyes beállítása, mivel a rossz magasságban rögzített nyereg megfeszíti a hátadat, a nyakadat, és megerőlteti az ízületeidet. A kormány esetében ügyelj arra, hogy a kormány szélessége lehetőséget adjon arra, hogy a kezeidet szélesebbre helyezd a vállaidnál.

Ne feledkezz el a bukósisakról, tartsd be a közlekedési szabályokat, viselj foszforszkáló mellényt, és a kerékpárodon is legyenek lámpák, fényvisszaverő eszközök, hogy az autósok is lássák, merre közlekedsz. Különösen figyelj oda a tolató autókra, hiszen megtévesztő a

Ne feledkezz el a tavasz nagy kedvencéről sem. A kétkerekű segítségével olyan nagy távokat tehetsz meg, amire a többi eszközzel nem lenne lehetőség. Csodás alakod lesz, ha rendszeresen két kerékre pattansz, kiszellőzteted a fejed, a tüdőd, erősíted az izmaid. Egyre több kerékpárút vonal épül, így mind biztonságosabb mozgásformának számít a biciklizés.

Futás

Nincs is jobb, mint végre a szabadban futni a hosszú, téli napok után. Ha téged is kicsalogatnak az első napsugarak, nincs mese: húzd fel a futócipőt, és rödd a köröket a természetben. A futásnál jobb és hatékonyabb kardioedzés nemigen létezik.

Tenisz

Bár a tenisz egész évben üzhető, mégis legjobb ezt a mozgáskultúrát a tavaszi szezonban gyakorolni. Ne ijedj meg, ha nincs kellő tapasztalatod, hiszen egy jó oktató segítségével

mozgásirányuk. Fontos, hogy mielőtt bringára ülsz, nyújtsd meg az izmaidat, melegíts be, mivel könnyen izomhúzódás vagy rándulás lehet a vége a megerőltetésnek. A kerékpáron tartsd egyenesen a hátad és lazán a csuklóidat, valamint időnként változtass a kéztartásodon!

A biztonság érdekében mindig tartsd rendben a kerékpárod, mindig ellenőrizd a kerekek állapotát, hogy se túl laposak, se túlságosan kemények ne legyenek. A láncokat rendszeresen tisztítsd és olajozd meg. Minden indulás előtt ellenőrizd a fékeket!

néhány óra után garantáltan te is belejössz az ütögetésbe. Azért szuper ez a mozgásforma, mert amellett, hogy gyakorlatilag a tested minden izmát erősít vele, kiváló kardiomozgás is egyszerre.

Lovaglás

Tavasszal a lovasok is bezsongnak, hiszen végre kiszabadulnak. Boldogok, hogy nem kell vödörből itatni, és végre ugrani is lehet kint a szabad ég alatt. A ló és lovas kétségkívül jól érzik magukat a simogató napon, az együtt töltött idő és a lovaglás pedig gyorsan visszahozza a télen elvesztett kondíciót mindkettőjük számára. A természet közelsége a lehető legjobb hatással van ránk tavasszal. Az állatok ebben fontos szerepet játszanak.

Kangoo? Hallottál már róla?

A kangoo néhány éve terjedt el a világon, azóta is töretlen népszerűségnek örvend, szinte minden fitnesszterem óra-rendjében beiktatták. Egy **speciális cipő** kell hozzá, amit nem muszáj megvenni, a legtöbb teremben bérelhető. Ezenkívül már csak a lelkesedés kell az órához, és indulhat is a kenguruszerű **ugrás**.

Eredete a futásra vezethető vissza: a cipő megtervezése során a futók ízületeit erő ütődéseket, a gerinc, térd és bokasérüléseket akarták csökkenteni az eszközzel. Ez sikerült is, ám a futópályák helyett az edzőtermekben lett népszerű a cipő használata. A kangoo-cipő talpa különleges, ellipszis rugókkal rendelkezik, mely akár 80 százalékkal is képes csillapítani a földre érkezéskor fellépő ütődést, így kíméli az ízületeket és a gerincoszlopot.

Az izmok erősítése nem csak a küllem végett fontos

„Sportolni jó”, halljuk számtalanszor, az egészségtudatos szemlélet terjedésével pedig egyre több ember válik az aktív életmód szerelmésévé. Most következzen egy sor jótékony hatás, ami remélhetőleg azok számára is meghozza a kedvet a mozgáshoz, akik eddig csak fontolgatták a kezdést.

Legyen szó akár csoportos edzésről, akár egyedül végezhető sporttevékenységekről, a pulzusod mozgás közben megemelkedik, az izmaid alapos megdolgoztatása után pedig sokkal jobban fogod magad érezni a bőrödben. Mitől érezzük magunkat jobban?

Nos, oldódik a stressz és a szorongás, javul a hangulatunk, csökken az általános fájdalomérzet is. A vérkeringés fokozódásával több oxigén és tápanyag jut el a bőrsejtekhez – ami a fiatalság egyik receptje. És ez sem minden. Az ízületek állapotára szintén jótékony hatást gyakorol a rendszeres mozgás, ugyanis ezeket „beolajozva” enyhíti az itt jelentkező fájdalmat, merevséget.

Az izmok erősítése nem csak esztétikai szempontok miatt fontos, mert a fejlett izomzat stabilitást ad, javítja az egyensúlyt és a koordinációt. A lista még mindig nem ért véget, gondoltad volna, hogy a csontritkulás megelőzésében is szerepe van a sportolásnak? Az olyan tevékenységek, mint a lépcsőzés, futás, súlyozás, segítenek a csonttömeg megtartásában.

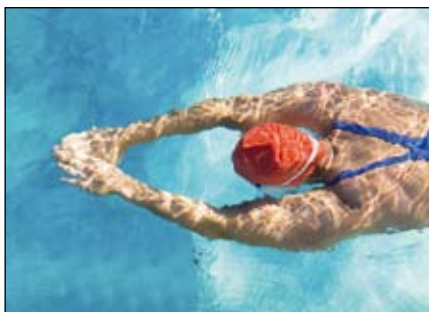
Érdemes hát heti több alkalommal beiktatnod az edzést, ennek hatására ugyanis nő a tüdő kapacitása, erősödik a szívizom, ezzel együtt mérséklődik a szív- és érrendszeri megbetegedések kockázata. Az nem újdonság, hogy az alvás minősége nagymértékben meghatározza a napközben nyújtott teljesítményünket. A nyugodt pihenést segíti a frissítő mozgás, a lefekvés előtti fokozott aktivitás következtében viszont nehezebben jöhet álom a szemedre – ha lehet, ne az esti órára időzítsd ezt a programot.

Most pedig közelebről is nézzük meg, melyik mozgásforma hogyan hat a szervezetünkre!

Úszás

Az úszás az egyetlen sportág, amely légzészabályozásra kényszerít. A ritmikus tempózás, a vízbe merülés, majd kiemelkedés és légvétel váltakozása révén a légzőszerv igen nagy tréningnek van kitéve. De nemcsak a légzőrendszer lendül működésbe, hanem szinte az összes izom. Ellentétben a kerékpározással, az úszás során a felső és alsó testfelre egyforma munka hárul. Ha mindent átmozgató sportot kívánsz, ezt a sportágot melegen ajánlják.

Az úszás az állóképességi sportok közé tartozik, vagyis erősíti a szív-és érrendszert, ezen felül jótékonyan befolyásolja az anyagcsere működését – tehát javul a szövetek és sejtek oxigénellátása. A szervezetre gyakorolt pozitív hatásainak listája ezzel nem merült ki: jelentősen fokozza a szellemi teljesítményt, ami elsősorban a gyer-

mekeknél tapasztalható. Fogyókúrás módszernek sem utolsó, mivel óránként 500–700 kalóriát égethetünk el vele, emellett természetesen odafigyelést igényel a táplálkozás.

A légzésszabályozás végett alkalmas az asztmás gyermekek tüneteinek enyhítésére, sőt a csontritkulás megelőzésében is segíthet, mivel csontritkulásnál javítja az ideg-izom koordinációt. A víz sokak számára nyugalmat sugároz, mert úgy érzik, csökkenti a stresszt és a feszültséget. A hátrányok közé sorolható a víz tisztítására használt klór, ami árthat az érzékeny bőrűeknek. Egy másik kritikus kérdés a medence tisztasága, ez különösen azok számára rejthet veszélyeket, akik hajlamosak elkapni a fertőzéseket.

A kocogás és a futás

Napjainkban egyre népszerűbb a futás és a kocogás. Nem véletlenül: szinte semmi felszerelést nem igényel, csak egy jó futócipőt. Bárhol (városban, faluban, tengerparton, focipályán

Célszerű-e izomlással tovább edzeni?

Több vizsgálatban kimutatták, hogy a megfelelően, lassan megkezdett, kiegyensúlyozott nyújtó tornagyakorlatok és az úszás mindenképpen ajánlható. A panaszok megszüntetésére ezenkívül olyan módszerek állnak rendelkezésre, melyek az izomzat vérkeringésének fokozásán alapulva elősegítik a regenerációt. Váltott hideg-meleg vizes fürdő vagy borogatás, szaunázás, masszáz, gyulladáscsökkentő hatású kenőcsök, illetve gyógyszerek. Egyes élelmiszerekről is azt állítják, hogy jótékony hatásúak, a bennük megtalálható gyulladáscsökkentő, antioxidáns vegyületek révén. Ilyen például a meggy, az alma, az almaecet és a különböző ásványi anyagokat tartalmazó pezsgőtabletták.

stb.) végezhető, hiszen majdnem mindenhol található olyan területet, ahol egy kicsit átmozgathatjuk magunkat egy fél-egyórás kocogással, futással. Nincs életkorhoz kötve, és nagyon sokféle edzettségi szinten is élvezetes lehet.

Pilates (ejtsd: pilátesz)

Fitneszmódszer, a mélyrétegű törzsizmok erősítésére és nyújtására koncentráló, a testet tetőtől talpig megdolgoztató mozgásrendszer. Olyan edzésfajta, amely nem kimerítő, hanem könnyű, mondhatni öröm végezni, mert jól esően felrészít. Az erőközpontosítás következtében, az állandóan aktív testtartás által rengeteg izom kapcsolódik be a munkába. Miért fontos, hogy erősek és ruganyosak legyenek a mélyizmaink? Mert így képesek minden oldalról megtámasztani és ezáltal tehermentesíteni a gerincoszlopot. Így jobblesz a testtartásunk, megszabadulhatunk a hátfájástól, aminek egyik leggyakoribb kiváltó oka a legyengült tartóizomzat. A pilatesgyakorlatok segítségével megszűnnek a

beidegződött rossz mozgások is. Az interneten számos gyakorlatot, útbaigazítást lehet találni a pilatesmozgásra. (http://www.informed.hu/termeszetgyogyasz_modszerek/class/mozgas/?article_id=50900)

A pilatesmódszer megalkotójáról, **Joseph Hubertus Pilates**ről kapta nevét, aki Németországban, Düsseldorf mellett született 1883-ban. Születése óta angolkórban, asztmában és ízületi fájdalmakban szenvedett. Ennek hatására életét kicsi korában a sportolásnak és az egészséges test kialakításának szentelte: gimnasztikázott, testépített, jógázott, s ennek eredményeképpen már 14 évesen anatómiai rajzokhoz állt modell.

Erőedzés, testépítés

Szakemberek szerint tízéves kor fölött érdemes a fizikai erőnlétet javító, a testet harmonikusan terhelő edzésformákat bevezetni, ilyen például a futás és a kerékpározás vagy a saját

testsúllyal végzett erőfejlesztés (pl. fekvőtámasz, guggolások, pókmászás stb.). Ezek a mozgásformák elsősorban az ideg-izom kapcsolatok fejlesztésével érnek el eredményt. Specifikus erőedzésekkel (súlyemelés, body building) azonban gyermek- és serdülőkorban nem célszerű, sőt felesleges foglalkozni, mert terheli a szervezetet, épp a csont-, izom- és hormonrendszer fejletlensége miatt. Az intenzív növekedési fázisban lévő szervezet nem képes a mesterséges izomtömeg-növeléssel lépést tartani, így károsodhat a csontok felépítése és teherbírása, sőt deformálódhatnak is. A túlzott izomerősítés gátolhatja a növekedést, az egyoldalú, bizonyos izmokra, izomcsoportokra koncentrált terhelés pedig különféle gerinc- és más mozgásszervi elváltozások, betegségek kialakulásához vezethet. Ha valaki mégis ragaszkodik a súlyzós edzéshez, 13-14 éves kortól lassan belekezdhet, de lehetőleg maximum 1 kg-os súlyt használjon.

Edzés és kalória

Tudod-e, nagyjából hány kalóriát égetünk el a különféle sportolással? Az alábbi adatok egy hetvenkilós felnőttre vonatkoznak, de ez is megmutatja, melyik mozgásforma követel több kalóriát a szervezetünk-től egy órányi edzés alatt.

Menjünk sorjában, méghozzá hátulról előre!

10. Cross-country sielés (34 km/h): 496 kcal/óra
9. Hátizsákos túrázás: 511 kcal/óra
9. Jégkorcsolya: 511 kcal/óra
9. Squash: 511 kcal/óra
8. Intenzív aerobic: 533 kcal/óra
7. Görkorcsolyázás: 548 kcal/óra
6. Egy kosárcsapat: 584 kcal/óra
6. Amerikai foci (kontakt nélkül, zászlókkal): 584 kcal/óra
6. Sziklamászás/hegymászás: 584 kcal/óra
6. Tenisz: 584 kcal/óra
5. Futás (8 km/h): 606 kcal/óra
4. Lépcsőzés: 657 kcal/óra
3. Úszás (intenzív): 715 kcal/óra
2. Taekwondo: 752 kcal/óra
2. Foci: 752 kcal/óra
1. Ugrókötelezés: 861 kcal/óra
1. Futás (13 km/h): 861 kcal/óra

Művészet és mozgás

A színpadi balett a barokk idején élte első fénykorát. XIV. Lajos francia király szenvedélyes táncos volt, és imádta, ha maga is részt vehetett az előadásokban. Ilyenkor ő állt az előadás középpontjában. Amikor gazdagon díszített, nehéz brokát öltözékében megjelent a színpadon, minden szem rásegeződött.

A király tehát a tánc bolondja volt. Nem csoda, hogy ő volt az, aki 1661-ben megalapította az első táncművészeti akadémiát, az **Académie Royale de Danse**-t. Itt tanultak az első hivatásos táncosok. Franciaország mindmáig a balett őshazájának számít. Ez az oka, hogy a balett hivatalos nyelve az egész világon a francia.

Nemsokára megszülettek az első balett-lépcsőkombinációk, azaz koreográfiák. A barokk balett-táncokat **Raoul-Auger Feuillet** írta le először. A notációnak, azaz táncírásnak köszönhetően a balettdarabokat a világon bárhol el lehetett táncolni.

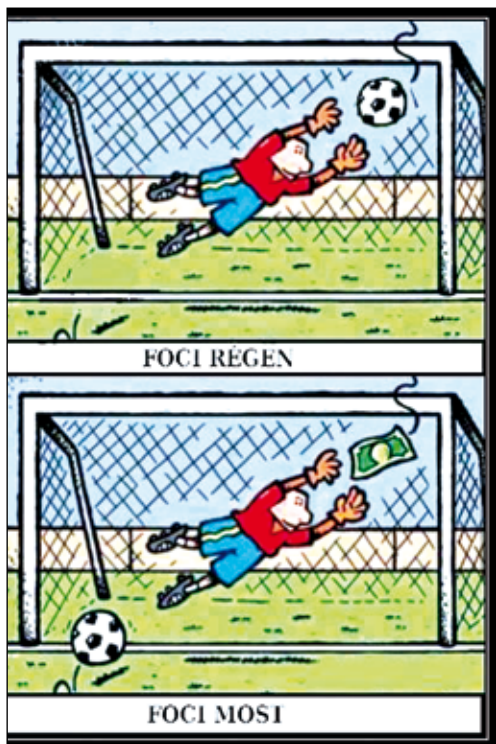
Ki gondolná, hogy eleinte csak férfiak balettozhattak? Később egyre többen gondolták, hogy a női táncosok kecsesek és bájosak a színpadon, és ezért ők az eszményi balett megtes-

tesítői. Nők első ízben 1681-ben léphettek fel balettelőadáson.

1832-ben **Marie Taglioni** A *Szifid* című előadásában elsőként végig lábujjhegyen. Ez a fantasztikus teljesítmény és Marie Taglioni kisugárzása lenyűgözte a közönséget. Ő volt az első, akit primabalerinának neveztek. Ma a balettek szólótáncosnőit nevezik primabalerinának. Ugyanekkor, a 19. században in-

dult diadalútjára a romantikus balett. A műfaj első, realiztikus cselekményű darabjának, a *Rosszul örözött lány*nak az ősbemutatója 1789-ben, a francia forradalom előestéjén volt. A forradalom sötét napjai után a közönség mesés, titokzatos történetekre vágyott. Az akkoriban keletkezett darabok, például a *Giselle*, a *Csiperózsika* és a *Hattyúk tava* máig szerepelnek a balett-társulatok repertoárján.

Több mozgás?

„Általában csak ültem a TV előtt és sakkversenyeket néztem.

Aztán az orvosom azt mondta, több mozgásra lenne szükségem.

Azóta teniszmeccseket nézek.”

Sportegyesület

– Hogy hívják a telephely nélküli sportegyesületet?

– Sehol SE.

Tizenegyes

David Beckhamet megkérlik, hogy számoljon el 13-ig. Beckham számol: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13.

– Dehát a tizenegyest kihagytad!

– Azt mindig kihagyom.

Focikommentár a tévében

Az alábbi idézetek külföldi futballközvetítéseken hangzottak el:

1. Liverpool, Ipswich 2:0. Ha az eredmény nem változik a meccs végéig, azt hiszem, a Liverpoolnak komoly esélye van a győzelemre.

2. Bármeddig képes megtartani a labdát, de most túl sokáig tartotta magánál.

3. Most hiányzik belőlük a képesség, hogy túlszárnyalják az előző, 100%-os rekordjukat.

4. A meccs utolsó rúgásaként egy gólt fejt.

5. Egy csodálatos, színes kaleidoszkópot láthatunk: majdnem az összes brazil sárga mezt visel.

6. Ha bemegy, biztos gól lett volna.

7. Howard Wilkinson csapatkapitány nincs ma itt, ami azt sugallja, hogy máshol van.

8. Én hiszek abban, hogy ha az egyik csapat szerez egy gólt, akkor a másiknak kettőt kell lőnie a győzelemhez.

9. Ha az egyik csapat korán lő gólt, korai vezetéshez jut.

10. Megszámlálhatatlan átadással hozták fel a labdát, egész pontosan nyolccal.

Lekörözhetetlen?

A golfpálya öltözőjében egy fickó gyönyörködik egy golfabdában.

– Új? – kérdezi a haverja.

– Ez a világ legjobb golfabdája!

– Miért?

– Nem lehet elveszíteni. Beütöd a sűrűbe, füttyül. Erdőbe ütöd, sípol. A vízen úszik, sötétben foszforeszkál...

– És hogy szerezted?

– Találtam.

Székely vélemény

Székely bácsi sakkozik a lovával. Ezt látva átszól a szomszéd:

– A csudába, magának ilyen okos lova van?

Mire a székely gúnyosan:

– Még hogy ez okos? 3:1-re vezetek.

***

– Mit gondolsz, melyik a gyorsabb, a ló vagy a postagalamb? – kérdi a székely a komájától.

– Gyalog a ló...

***

Városi fickó sétál az egyik faluban, és a pályaudvart keresi. Meglát egy székelyt, odamegy és érdeklődik, hogy hány percre van a pályaudvar.

– Hát, ha itt megy az úton egyenesen, akkor kb. 40 perc, de ha kerül egyet és a mező felé megy, akkor csak 25 perc.

– Hogyhogy a kerülőúton gyorsabb?

– Hát mert ott ki van engedve a bika.

Két láb kell

A mérkőzés után az edző így szól a csatárhoz:

„Bölcs” gondolatok

Kora reggel kell elkezdenünk a tornázást, amikor az agyunk még nem tudja, mit is csinálunk.

Mindnyájan kockás hasizmokkal rendelkezünk, csak sajnos a legtöbbszörnek a hasa elrejtje ezeket a kockákat.

„Szeretem az extrém sportokat, mert közben rengeteg új barátot ismerek meg: mentősöket, baleseti sebészeket, gyógytornászokat és kedves embereket, akik kihívták a mentőket!”

– Öregem, téged csak két dolog akadályoz abban, hogy jó futballista legyél!

– Micsoda?

– A két lábod.

Hirdetés

A horgász véletlenül otffejti a halat, amit fogott, a buszban, az ülés alatt. Pár nap múlva megjelenik egy hirdetés a helyi újságban:

„Aki a buszban felejtett egy zacskó halat, az szíveskedjék befáradni a garázsba, elviheti az egész buszt.”

A legősibb

– Melyik a legősibb állat a világon?

– ???

– A pingvin, mert az még fekete-fehér.

Indián

– Hogy hívják az indián nyomozót?

– Puhatoll!

Sámán

Egy sápadtarcú jár az indián faluban, ahol hetek óta nincs víz. Miközben a faluban jár, látja, hogy egy indián folyamatosan dobol. Megkérdezi a törzsfőnöktől:

– Ő a sámán?

– Igen.

– És most esőt csinál?

– Nem, a vízvezeték-szerelőt hívja a szomszéd faluból.

Lopás

Peti új esernyőt vesz, és fél, hogy elloppják. Egy cédulát tesz rá a ruhatárban:

„Ez az esernyő a közép súlyú ökölvívó bajnoké, aki három perc múlva visszajön.”

Mikor indul haza, az esernyő helyén csak egy cédulát talál, amin ez áll:

„Az esernyőt a hosszútáv futó bajnok vitte el, aki soha nem jön vissza.”

Vízisí

Két indián először lát vízisít.

- Miért megy olyan gyorsan a csónak?
- Hát nem látod, hogy az ember üldözi?

Ikrek

Pistike anyjának ikrei születnek. Az apa megkéri Pistikét, hogy szaladjon be az iskolába, és szóljon, hogy ezen a héten nem fog menni. Mikor Pistike hazaér, kérdi az apja, hogy minden rendben volt-e.

- Igen, apa, a tanár úr pedig gratulált a pi-cihez.
- De hát nem mondtad neki, hogy ikrek születtek?
- Nem, a másikat a következő hétre tartogattam.

Jean vadászik

- Jean, vadászni megyünk.
- De uram, az úrnő alszik!
- Nem baj, majd lábujjhegyen fogunk löni.

***

- Vadászni megyek, Jean! Hol van a sörét?
- Elnézést, uram, de a sörét megittam.

***

- Jean, milyen magasan repült az a vadkacsa, amit az előbb lelőtt?
- 100 méter magasan, uram.
- Akkor ne pazarolja a lőszert, ha ilyen magasról leesik, magától is megdöglik!

Trükk

Afrikai útvjáról hazatérve a nagy vadász azzal büszkélkedik a társaságban, hogy egy

Kárikittyom, mire költöttem?

„Én elmentem a vásárba fél pénzzel, Windowst vettem másolt CD-n fél pénzzel, Windows mondja Kék Halál, Kárikittyom bűdös windows, mégis van egy fél pénzem. Visszamentem a vásárba fél pénzzel, Megkerestem a zugárust fél pénzzel, árus mondja: „Kell ápdét!” Kárikittyom édes ápdét, mégis van egy fél pénzem. Hazamentem a vásárból ápdéttel, telepíték, installálok két kézzel, Windows mondja 0E. Kárikittyom a jó anyád, de még van egy fél pénzem. Én elmentem szám. tech. boltba fél pénzzel, hardvert vettem szám. tech. boltban fél pénzzel, Hardver mondja krr-krr-bumm, kárikittyom drága hardver, nem bírom ezt ép ésszel. Lecseréltem az egészet, részletre, gatyám ráment, már nem eszek két éve, A gépem már elavult, kárikittyom, mire költöttem, ha lesz megint fél pénzem?”

ügyes trükk segítségével egy sereg gorillát sikerült elpusztítania.

- És mi volt az a trükk?
- Egy pisztolyból magamra lőttem vaktölténnyel.
- És?
- Aztán otthagytam egy élesre töltött pisztolyt, és elmentem. Mindig akadt gorilla, amelyik utánozni próbált.

Vérszomjas oroszlán

Egy angol lord afrikai vadászélményeit meséli a klubjában. Amikor befejezi a mondanóját, egy fiatalabb lord megkérdezi tőle:

- Mondja kérem, mit csinálna, ha vadászat közben hirtelen maga előtt teremne egy vérszomjas oroszlán?
- Természetesen azonnal lelőném – feleli a nagy vadász.
- És mit tenne, ha elromlana a puskája?
- Az én puskám sohasem romlik el, és különben is dupla csövű, tehát lőnék még egyet.
- És mit tenne, ha egyszerre mind a két csöve csődöt mondana?
- Na látja, fiatal barátom, akkor már nem maradna más, mint felmásznék egy fára.
- És mit tenne, ha tegyük fel leszakadna az ág maga alatt?
- Mondja, maga kinek szurkol, nekem vagy az oroszlánnak?

After-sí

- A hirdetésre telefonálok. Ön hirdetett meg egy sífelszerelést és egy after-sífelszerelést?
- Igen.
- Megmondaná kérem, hogy mi is az az after-sífelszerelés?
- Két mankó!

Rekreáció?

Vb?

- Mit csinál a magyar futballválogatott, ha megnyeri a foci-vb-t?
- ???
- Kikapcsolják a Playstationt.

Boksz

- Az egyik bokszmeccsen kiütik a 4. menetben az egyik félt. A bíró rászámol, mire egy idős nő kiugrik az első sorból:
- Ismerem a buszról, nem fog felállni!

És a ló?

- Krisztina a lovasiskolában gyakorol. Az edző figyel, hogyan ugorja át az akadályokat. Az egyiknél a ló hirtelen lefékez, Krisztina pedig leesik róla, át az akadály túloldalára.
- Remek, Krisztina! Csak legközelebb a lovat is vigye magával!

Ki a jobb?

- „A számítógémem megver sakkban, de kick-boxban én vagyok a jobb!”
- „Sakkozni bokszolókkal, bokszolni sakkzókkal szeretek.”
- „A kocogás azoknak való, akik nem elég intelligensek a tévénézéshez.”

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Való igaz, tekepálya volt az idei kilencedik számunk nyereménykérésére a pontos válasz. A képen látható sportpálya Törökbecsén épült fel, nemrég adták át rendeltetésének. Talán általa sokan megszeretik ezt a békés, ám pontosságát és jó erőnlétet megkövetelő sportágat a Tisza-parti városban. A helyes megfejtést beküldők közül a szerencse az **oromhegyesi Horvát Henriettára, az Arany János iskola ötödikésére** mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

Most pedig ismét egy fotó, amit jól meg kell néznetek, hiszen ez együttal e heti számunk nyereménykérdése is. Talán leginkább az tűnik fel nektek is, amire ez az elefánt készül: a fejenállásra. Hihetetlen, mire képesek az állatok! Ám nyilván jó sokat kínozták azért, hogy ezt megtanulja. Pontosan ez, vagyis az állatkínzás az oka annak, hogy mind több országban betiltják azokat a cirkuszi számokat, melyekben állatok is szerepelnek. Arra vagyunk kíváncsiak, hogyan hívják az állatokat benantató szakembert. Ha rájössz a válasza, ne sokat tétovázz, küldd el mielőbb címünkre, és ajándékkönyvet nyerhetsz! Megfejtéseket **április 2-áig** várjuk. **Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a laccímét is!

Megemlékezés és iskolanap Hajdújáráson

Hajdújáráson március 15-e nemcsak a forradalom évfordulója kapcsán jelentős, hanem ezen a napon ünneplik az iskolanapot is. A Petőfi Sándor Általános Iskolában állítólag a tanulók nagyon jól ismerik Petőfi Sándor és a magyar szabadságharc történetét.

Alkalmi műsor készült, tanárok és diákok megkoszorúzták a kopjafát, néhány hatodikos és nyolcadikos diáklány pedig verset mondott. A közönség beszámolókat hallhatott a forradalomról, megtudhatták, hogy például a szabadságharcosok mit ettek és ittak a Pilvax kávéházban.

XII. Gyermekszínhátszó Műhelytalálkozó Bácsfeketehegyen

A Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaság május 10-én és 11-én tartja a XII. Gyermekszínhátszó Műhelytalálkozót a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség szakmai együttműködésével. A rendezvényen a hagyományokhoz híven sor kerül az előadások bemutatására, azok szakmai értékelésére és közös játéokra is. A találkozó a Weöres Sándor Országos Gyermekszínhátszó Találkozó vajdasági selejtezője. Újdonság, hogy ettől az évtől a vajdasági csoportok is kérhetnek minősítést – ezt a jelentkezési lapon fel kell tüntetni.

Olyan általános iskolás korosztályú gyermekszínhátszó csoportok jelentkezését várják, melyek egyesületekben vagy iskolákban működnek, magyar nyelven. Műfaji és tematikai megkötés továbbra sincs. A szakmai bizottság: **Béres Márta** Pataki-gyűri díjas színművész Szabadkáról, **Lipták Ildikó**, a Kerekasztal Színház színész-drámatanára Budapestről és **Kaposi László** drámapedagógus, a Magyar Drámapedagógiai Társaság elnöke Budapestről.

A jelentkezési határidő **2019. április 7.**, vasárnap. Jelentkezni a nevezési lap beküldésével lehet, mely a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet honlapján található (www.vmmi.org, Felhívások rovat).

Bővebb információ a dramaped@gmail.com címen kérhető, illetve az alábbi telefonszámok valamelyikén: Varga Tamás, VMMI, 024/816-790; 062/566-213; Raffai Telecski Ágnes, VMMSZ, 069/551-8-222; Vörös Imelda, VMDT, 063/844-55-76; Hajvert Lódi Andrea, BMMHE, 062/84-96-029.

Zöldebb és tisztább

Zöldebb és tisztább iskolákra kell törekednünk, s ezt a célt a tartományi környezetvédelmi titkárság nemcsak üdvözli, hanem anyagilag is támogatja. Vajdaság területén az általános iskolák 70 százaléka már csatlakozott a kezdeményezéshez. A program célja, hogy olyan aktivitásokat szervezzenek, amelyek által a gyerekek betekintést nyernek a környezetvédelmi problémák megoldásának, illetve megelőzésének lehetőségeibe.

Az illusztráció a temerini Zsúnyi Mónika tíz évvel ezelőtti munkája a Kókai Imre iskola környékéről

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs